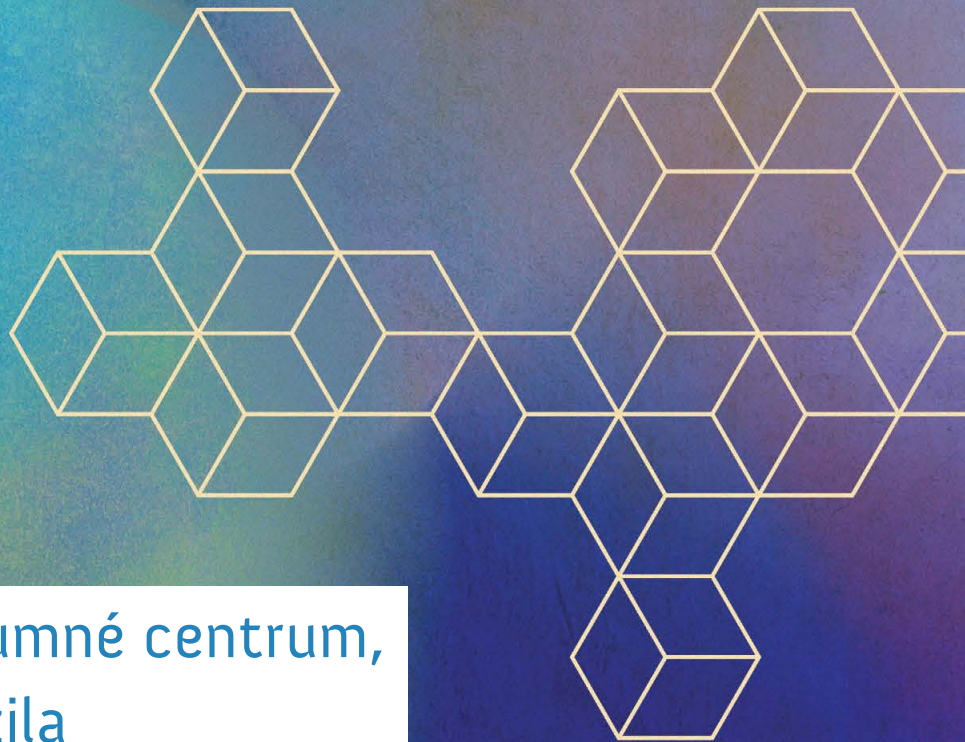
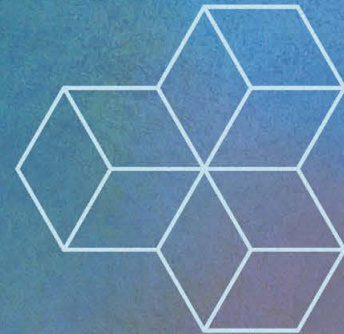

Jednička

... NEJSTARŠÍ, A PŘECE MLADÁ

TÉMA: BIOCEV – Výzkumné centrum,
jaké si fakulta zasloužila

M. K. VAŠÁKOVÁ: Akademický senát mi přišel jako dobrá výzva

8

Jednička aktuálně 2

Jednička ve vědě 4

Klinika na Jedničku 8

TÉMA: Výzkumné centrum, jaké si fakulta zasloužila 8

Klinika na jedničku 12

Senátoviny 14

ROZHOVOR S JEDNIČKOU: Senát mi přišel jako dobrá výzva – Posunout výuku o kus dál 15

Den otevřených dveří 20

Hyde Park 22

Výuka 23

Stáž 24

Jednička a zahraničí 26

Historie 28

Významná ocenění 29

Informační zdroje 30

Jednička v sítích 31

Jednička v médiích 32

Knižní novinky 33

Jednička blahopřeje 33

Jednička objektivem 34

Jednička

Časopis 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy

Ročník: 11 Číslo: 1/2023

Adresa vydavatele: Kateřinská 1660/32, 121 08 Praha 2

IČ vydavatele: 00216208

Redakční rada: Martin Vokurka, Martin Vejražka, Simona Arientová,

Andrea Rashovska, Dita Václavíková

Šéfredaktor: Lukáš Malý

Redakce: Veronika Ležatková, Olga Bražinová, Kristýna Pirklová,

Eliška Hachová, Zuzana Haníková

Grafická úprava: Kristýna Heřmanová

Tisk: Triangl, a.s.

Vyšlo dne: 17. 3. 2023

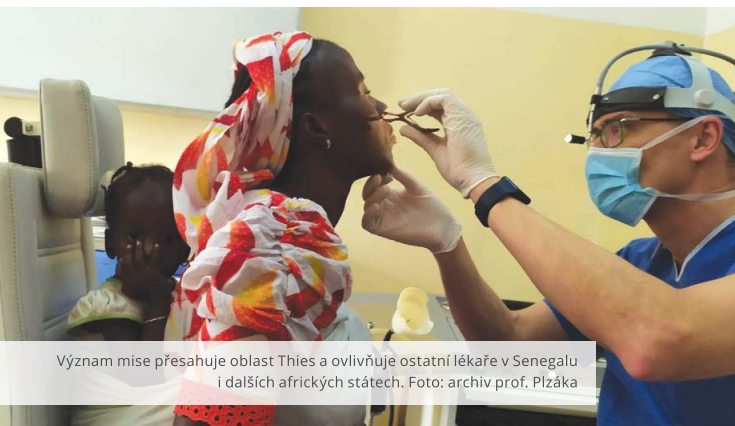
Uzávěrka dne: 3. 3. 2023

Náklad: 2000 kusů

MK ČR E 23317 ISSN 2336-4181

Neprodejně, vychází pětkrát ročně.

Své dotazy či náměty můžete posílat na e-mail: jednicka@lf1.cuni.cz

Význam mise přesahuje oblast Thies a ovlivňuje ostatní lékaře v Senegalu i dalších afrických státech. Foto: archiv prof. Plzáka

Během mise v Senegalu bylo operováno 70 pacientů

Odborníci z Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku I. LF UK a FN Motol prof. Jan Plzák a prof. Jan Klozar se na přelomu listopadu a prosince zúčastnili cesty do regionální nemocnice v Thies v Senegalu v rámci zdravotně humanitárního programu Medevac. Jednalo se již o šestou misi. Během mise bylo operováno 70 pacientů, kteří by nebyli schopni uhradit náklady zákroku nebo by je místní lékaři operovat nedokázali. Pro ORL operace byly během sedmi operačních dní využívány tři centrální operační sály. Endoskopické endonazální operace zajišťoval prof. Plzák, prof. Klozar pak prováděl většinu krční operativy. Hostující pracoviště v Thies pozvalo řadu ORL lékařů z jiných pracovišť v Senegalu i z okolních států západní Afriky, čímž se výrazně navýšil vzdělávací potenciál mise. Na většině výkonů alespoň částečně spolupracovali afričtí lékaři pod vedením českých specialistů. Díky českým lékařům se podařilo provést i některé velmi složité krční operace a zcvičit senegalské specialisty. ORL oddělení v Thies byl také na podporu dalšího provozu předán zdravotní materiál. Za dobu již proběhlých misí došlo v Senegalu k značnému pokroku v odborné zručnosti a kvalifikaci afrických lékařů. Význam mise jednoznačně přesahuje oblast Thies a ovlivňuje ostatní lékaře v Senegalu i dalších afrických státech.

Na spotřebě plynu se podařilo ušetřit 22 %

V roce 2022 uspořila I. LF UK oproti roku 2021 na spotřebě plynu celých 22 %, tedy více než 274 000 m³, což v cenách roku 2022 odpovídá téměř 6,5 milionu korun. Výrazně nižší spotřeba oproti loňskému roku byla možná především díky správnému a včasnému zavedení úsporných opatření, ale i zásluhou odpovědného přístupu většiny zaměstnanců. Rok 2022 byl ve znamení prudkého nárůstu cen energií. Cena zemního plynu dosáhla čtyřnásobku ceny roku 2021. Vedení I. LF UK spolu s technicko-provozním oddělením proto reagovalo zavedením řady opatření. Šlo především o úpravu teploty

v kancelářích, laboratořích, na chodbách a dalších místech, kontrolu správného nastavení všech zařízení, která teplotu řídí, doplnění několika stovek termoregulačních hlavice na radiátory ústředního topení, instalaci odrazných a izolačních fólií za radiátory nebo přetěsnění oken.

Úspory budou nutné i letos, protože i přes vládou zavedené „zastropování“ cen se náklady na spotřebu zvyšují o dalších 56 %. Vedení fakulty proto prosí všechny zaměstnance o stejně zodpovědný přístup jako v minulém roce, abychom tuto krizi společně úspěšně překonali.

Medidays přinesly zajímavé diskuze i workshopy

Na konci ledna se konal historicky první ročník Medidays. Součástí akce byly kromě konference také workshopy, lekce ultrazvuku a pracovní veletrh. Během dvou konferenčních dnů proběhlo deset panelových diskuzí. Probíralo se například financování lékárenství, které dlouhodobě stagnuje, digitalizace zdravotnictví a její dopad na každodenní práci zdravotníků, zdravotní péče o lidi bez domova, vzdělávání mladých lékařů nebo zdravotnické mise do rozvojových zemí. O inovativním vzdělávání na lékařských fakultách, o tom, jak zefektivnit výuku teoretických předmětů a jakou roli v tom mohou sehrát digitální technologie včetně simulace, diskutovali děkan I. LF UK prof. Martin Vokurka i rektorka Univerzity Karlovy prof. Milena Králíčková. Díky zajímavým hostům se účastníci akce dozvěděli zajímavosti o mnoha tématech, nechyběly ani osobní zkušenosti a vtipné příhody.

Součástí Medidays byly také lekce ultrazvuku. Foto: archiv Medicconf

Lineární urychlovače pro onkologickou léčbu

V prostorách ozařoven Onkologické kliniky I. LF UK a Fakultní Thomayerovy nemocnice byly do provozu uvedeny dva nové lineární urychlovače. Přístroje umožňují provádět nejmodernější radioterapeutické techniky včetně ozařování v řízeném dýchání (v hlubokém nádechu a 4D radioterapii), adaptivní radioterapie s deformabilní registrací obrazu a stereotaktické radioterapie.

Daleko přesnější radioterapie znamená možnost precizního ozáření nádoru a zároveň s velkou šetrností k okolní zdravé tkáni, která tak díky tomu zůstane nepoškozená. To se promítne do lepších léčebných výsledků a přinese více úspěšně léčených a vyléčených pacientů.

Foto: Olga Bražňinová

Psychologická poradna pomáhá zaměstnancům i studentům

Ústav humanitních studií v LF UK nabízí studentům a zaměstnancům fakulty a také jejich rodinným příslušníkům pomoc v oblasti duševního zdraví. Pomoc je poskytována zejména v oblasti vztahové problematiky (partnerské, manželské, rodinné, generačních vztahů apod.), při potížích s adaptací na vysokoškolské studium, v prohloubení sebepoznání a v případech jiných subjektivních potíží. Poradna sídlí ve Faustově domě a vede ji dr. Ingrid Hanušová. V případě zájmu se můžete obracet na telefon 732 482 266 nebo e-mail hinka@volny.cz.

Prof. Tesařová přednostkou radioonkologie „Na Bulovce“

Prof. Petra Tesařová byla děkanem I. LF UK prof. Martinem Vokurkou a ředitelem FN Bulovka Mgr. Janem Kvačkem pověřena vedením Ústavu radiační onkologie I. LF UK a FN Bulovka

Menza na Albertově otevřena

od 27. února 2023 je ve zkušebním provozu otevřena výdejna jídel Albertov, a to každé pondělí až pátek od 11:30 do 14:00. Zkušební období bude ukončeno 31. března 2023, poté již bude provoz standardní jako v ostatních menzách. Koleje a menzy se snaží jít cestou udržitelného rozvoje a bojovat proti plýtvání jídlem, proto prosíme, aby si zaměstnanci i studenti v době zkušebního provozu objednávali jídlo na stránkách kamweb.ruk.cuni.cz. Heslo k objednávání přes WebKredit si lze nechat vygenerovat na jakékoli pokladně menzy nebo výdejny KaM UK.

Revitalizace obvodového pláště „Purkyňáku“ začala

Na základě dlouho očekávaného schválení MŠMT a podpisu děkana fakulty bude probíhá od začátku března letošního roku revitalizace obvodového pláště Purkyňova ústavu. Předpokládaný termín dokončení je konec roku 2024. V roce 2023 budou práce zahrnovat fasádu do ul. Hlavova a vnitřní fasády ve dvorech. Od 16. června 2023 bude probíhat výměna oken a dotčené místnosti nebude možné po celou dobu práce používat – harmonogram výměny v konkrétních místnostech viz tabulka.

Revitalizace obvodového pláště Albertov 4

Dotčené učebny a sekretariáty v roce 2023

(montáž oken po 16.6.)

Učebna	Harmonogram prací
DEKP1	květen–prosinec
sekretariát HIST	březen–červenec
HISTS8	březen–červenec
sekretariát FARM	červen–září
FARMS5, FARMS6, FARMS7	červenec–prosinec
sekretariát BIOL	červen–srpen
LGES1	červen–říjen
ADIKS3, ADIKS4	květen–srpen

Po celé období rekonstrukce bude provoz v budově omezen a je jisté, že bude mít vliv na průběh výuky i práce. Plánujete-li konference nebo jiné akce mimo výuku, počítejte s omezením. Oddělení technicko-provozní je připraveno hledat alternativní řešení.

red

Foto: Jiří Šebek

Autoři studie v Nature Immunology identifikovali protein kritický pro správnou signalizaci IL-17

Michaela Přibíková /
Daniela Knížková
Foto: archiv BIOCEV 1. LF UK

V loňském roce zvítězila na 23. studentské vědecké konferenci v postgraduální sekci doktorandka Mgr. Michaela Přibíková z Laboratoře imunity a buněčné komunikace vedené dr. Petrem Dráberem v centru BIOCEV 1. LF UK. Studii „CMTM₄ is a subunit of the IL-17 receptor mediating autoimmune pathology“, kterou koncipoval dr. Dráber, posléze publikovala

s Mgr. Danielou Knížkovou, rovněž doktorandkou působící v Laboratoři imunity a buněčné komunikace, a dalšími kolegy z centra BIOCEV a Akademie věd ČR v časopise Nature Immunology s impakt faktorem 31,250.

V práci se autoři zaměřili na zánětlivé procesy aktivované hlavním prozánětlivým cytokinem interleukinem-17. IL-17 hraje důležitou roli v obraně hostitele proti patogenům a u pacientů s jeho nedostatkem dochází k rozvoji závažných kandidóz. Na druhé straně je dysregulace signální dráhy IL-17 spojena s řadou autoimunitních onemocnění, jako je revmatoidní artritida, psoriáza nebo roztroušená skleróza. Autoři vyvinuli metodu pro studium složení signálního komplexu receptoru IL-17 pomocí hmotnostní spektrometrie. Pomocí tohoto přístupu identifikovali novou složku tohoto komplexu, protein CMTM₄, který je kritický pro správnou signalizaci IL-17, a stanovili tento protein jako klíčovou podjednotku receptoru IL-17.

red

CMTM₄ is a subunit of the IL-17 receptor and mediates autoimmune pathology

Knížková D, Přibíková M, Štěpánek O, Dráber P, et al.

Nature Immunology (IF: 31.250)

2022 October

DOI: 10.1038/s41590-022-01325-9

PMID: 36271145

Jednička ||| ON AIR

Všechny díly podcastu 1. LF UK si můžete pustit na Spotify.

Nízkomolekulární látky vyvinuté v centru BIOCEV vykazují dvojí protinádorový účinek

Tým I. LF UK v centru BIOCEV vyvinul a vyzkoušel nízkomolekulární látky s dvojím protinádorovým účinkem. Jedná se o polyaromatické sloučeniny specifického designu a formulace, které působí antiproliferačně a mají migrastatický efekt. Interagují s receptory pro interleukin 6, tedy protein, který hraje významnou roli v nádorovém bujení, a zároveň negativně ovlivňují fungování mitochondrií. V modelu dokážou omezovat invazi nádorových buněk. Výsledky již autoři výzkumu publikovali v odborných časopisech. V současné době probíhá testování na zvířecích modelech, jehož výsledky by měly být známy v první polovině letošního roku.

Jak vysvětlují dr. Milan Jakubek z centra BIOCEV I. LF UK a prof. Karel Smetana z Anatomického ústavu I. LF UK, interleukin 6 (IL-6) má v lidském organismu několik funkcí a hraje důležitou roli v imunitním systému. Svým prozánětlivým účinkem může ale podporovat nádorové bujení. „Signální protein IL-6 se váže na buněčné receptory, kde spouští zánětlivou reakci organismu. Za normálních okolností jde o důležitý imunitní mechanismus. Pokud však dojde k jeho deregulaci, může to vést k chronickému zánětu, se kterým nádorové onemocnění úzce souvisí,“ podotýká prof. Smetana a dodává, že spojitost mezi zánětem a rakovinou se již dříve prokázala téměř u všech typů nádorů.

Polyaromatické sloučeniny a jejich formulace vyvinuté dr. Jakubkem v laboratoři BIOCEV při I. LF UK by mohly sloužit jako základ pro vývoj nového léku, který by dokázal inhibovat signalizaci IL-6. Sloučeniny byly testovány v laboratořích prof. Aleksiho Šeda (Ústav biochemie a experimentální onkologie I. LF UK), prof. Karla Smetany (Anatomický ústav I. LF UK), na Klinice pediatrie a dědičných poruch metabolismu. I. LF UK a VFN a v Ústavu molekulární genetiky AVČR. „Laboratorně se potvrdilo, že námi vyvinuté látky mají potenciál interakce s receptorem pro IL-6, přibližuje Milan Jakubek. Tyto výsledky byly publikovány v časopise *Pharmaceutics*.

Migrastatický potenciál

Kromě toho se také prokázalo, že deriváty těchto látek mohou zamezit proliferaci a migraci nádorových buněk. Jejich migrastatický potenciál nastiňuje prof. Michal Masařík, jeden z hlavních autorů studie na toto téma, která vyšla v časopise *Biomedicine & Pharmacotherapy* a na které participovala také Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Přírodovědecká fakulta UK (prof. Jan Brábek) a Biotechnologický ústav AV ČR (prof. Jiří Neuzil). „Ukázalo se, že tyto nízkomolekulární látky

„Vývoj nízkomolekulárních látek nebyl jednoduchý, ale optimalizovali jsme technologický postup jejich přípravy a výroby včetně formulace,“ říká Milan Jakubek. Foto: UK Forum

omezují respiraci mitochondrií, které jsou zásadní pro energetický metabolismus buněk, a v důsledku tak eliminují schopnost nádorových buněk migrovat. To je zásadní pro zamezení vzniku metastáz,“ vysvětluje prof. Masařík.

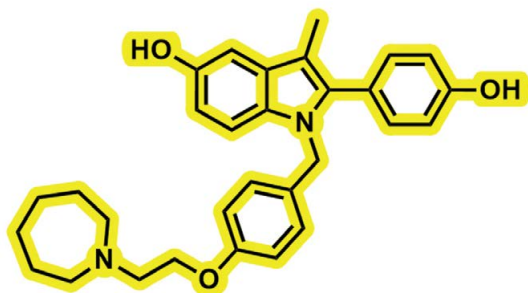
Ani tím se podle vědců možnosti využití těchto látek nevyčerpávají. Vyvinuté polyaromatické sloučeniny totiž patří potenciálně mezi teranostika, tedy látky, které mohou sloužit zároveň k terapii i diagnostice. Díky svým fotofyzikálním vlastnostem, stabilitě a viditelnosti, je lze dobře využít k i v rámci diagnostických metod, například při fluorescenčním zobrazení zmíněných mitochondrií.

Technologická optimalizace

Dosud se účinky zkoumaných polyaromatických sloučenin podařilo laboratorně ověřit v podmínkách tkáňových kultur. Nyní vědci z centra BIOCEV I. LF UK zjišťují, nakolik jsou efektivní ve zvířecích modelech. Ve srovnání s jinými léky nebo protilátkami by také výrobní cena kýženého léku mohla být relativně nízká. „Vývoj těchto nízkomolekulárních látek nebyl jednoduchý, věnujeme se jim už mnoho let. Ale optimalizovali jsme technologický postup jejich přípravy a výroby včetně formulace, takže ani náklady na budoucí výrobu by neměly být vysoké,“ doplňuje Milan Jakubek s tím, že zatím jsou s kolegy na začátku nadějného výzkumu, který bude dále pokračovat v rámci Národního ústavu pro výzkum rakoviny.

mal

Vědci z centra BIOCEV vyvinuli a patentovali unikátní inhalační lék proti covidu-19

Strukturní vzorec molekul bazedoxifenu. Foto: archiv BIOCEV

Lék je primárně určen pacientům s těžkým průběhem covidu-19 nebo s dalšími vážnými respiračními nemocemi. Za jeho objevem stojí trojice vědců z Univerzity Karlovy a výzkumného centra BIOCEV – prof. Karel Smetana, prof. Jan Brábek a dr. Milan Jakubek. Díky spolupráci s Fakultní Thomayerovou nemocnicí a společností Oxygen Biotech nyní již probíhá druhá fáze klinických hodnocení i jednání se zahraničními partnery.

Účinnou látkou je bazedoxifen, který patří k jednoduchým molekulám pracujícím na principu blokády interleukinu-6 (IL-6), proteinu zapojeného do regulace imunitní reakce. IL-6 mimo jiné podporuje vznik a rozvoj zánětu.

Důležitost IL-6 pro zánět i nádorovou progresi již více než deset let studuje tým prof. Karla Smetany (BIOCEV I. LF UK), v úzké spolupráci s týmem prof. Jana Brábka (BIOCEV PřF UK), který přišel s nápadem použít bazedoxifen jako lék na onemocnění covid-19.

„IL-6 je klíčový interleukin pro invazivitu nádorových buněk, ale také pro cytokinovou bouři u některých závažných virových infekcí, včetně covidu-19,“ uvedl prof. Jan Brábek s tím, že látka bazedoxifen by měla bránit fatálním komplikacím covidu-19, jako je třeba akutnímu syndromu dechové tísně, se kterým souvisí většina úmrtí na covid-19.

Milan Jakubek z Laboratoře medicínální chemie v centru BIOCEV I. LF UK posléze vytvořil novou rozpustnou formulaci bazedoxifenu, nutnou pro inhalační podání, které umožňuje léčit nejvíce zasažené plíce pacientů. Povedlo se mu to jako prvním vědci na světě — do té doby byla známa pouze pevná léková forma bazedoxifenu.

Prof. Martina Kozíar Vašáková z Pneumologické kliniky I. LF UK a Fakultní Thomayerovy nemocnice předpokládá, že řada poškození plicní tkáně z různých příčin (viry, bakterie, toxické látky, léky) může vést k uniformnímu difúznímu po-

škození plic, obdobnému jako u covidu-19. „Různé příčiny tedy mohou vést k obdobné, nepřiměřené reakci imunitního systému a fatálním důsledkům pro plicní tkáň. Inhalační bazedoxifen, který obecně tlumí tuto hyperreaktivitu imunitního systému, by tedy mohl pozitivně ovlivnit nejen fatálně se vyvíjející covid-19, ale i ostatní plicní procesy vyvolané jinými infekcemi nebo fyzikálními či chemickými poškozeními,“ vysvětluje prof. Vašáková.

Klinické hodnocení a další možnosti výzkumu

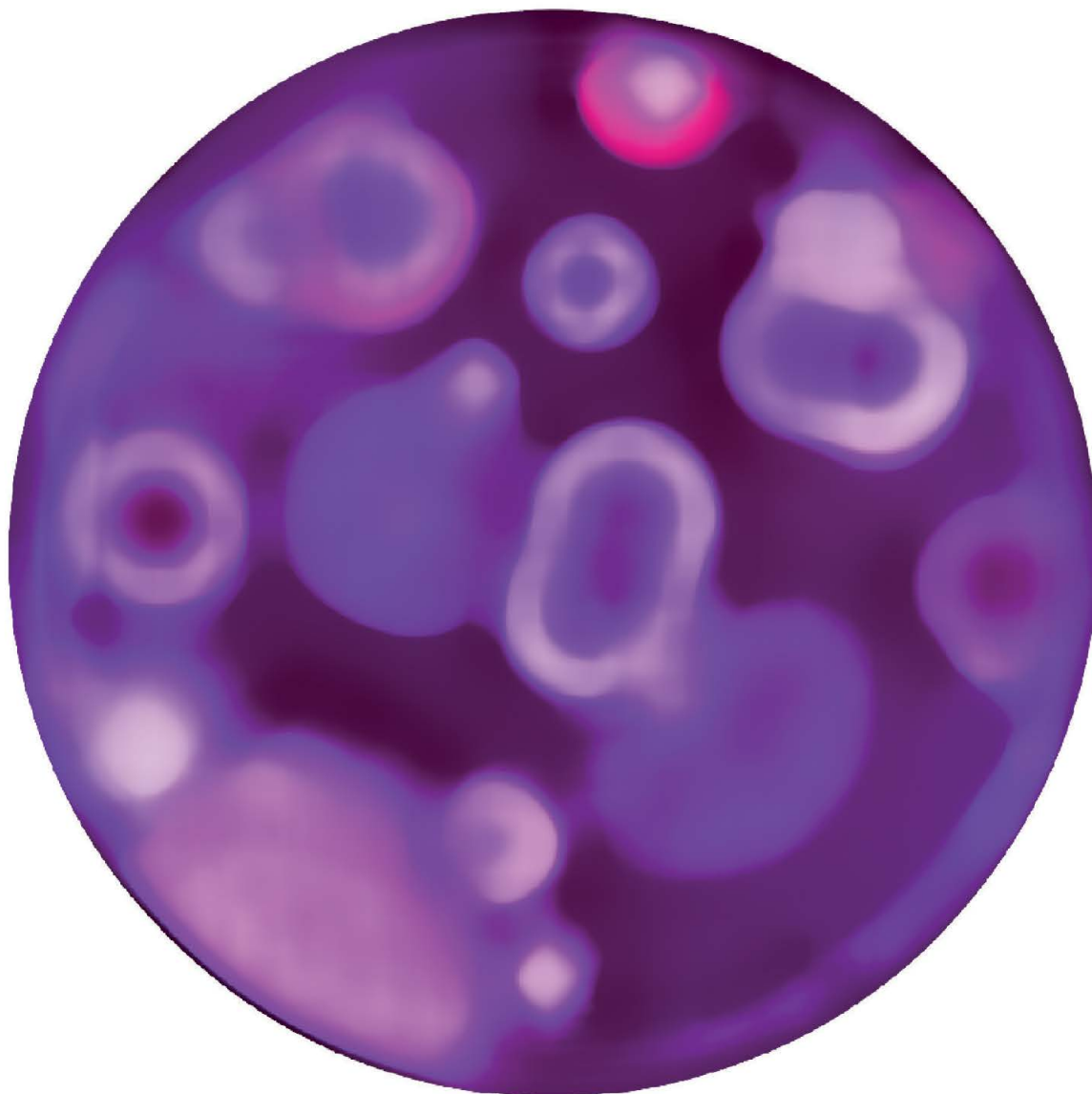
Původci patentu jsou vědečtí zástupci Přírodovědecké fakulty UK a I. lékařské fakulty UK. Podle nich lze do budoucna uvažovat také o rozšíření působnosti látky do oblasti neurodegenerativních chorob (Parkinsonova, Alzheimerova choroba), některých neinfekčních difúzních plicních procesů (progredující plicní fibrózy různého původu, sarkoidóza) či konkrétních druhů nádorů. Další vývoj ve spolupráci s centrem BIOCEV a financování klinického hodnocení má na starosti biotechnologický startup Oxygen Biotech. Koncem října 2022 se vědci z centra BIOCEV i zástupci společnosti zúčastnili mezinárodní odborné konference ve Spojených arabských emirátech. Výsledkem je řada jednání o potenciální spolupráci se zahraničními partnery.

Bazedoxifen by měl bránit fatálním komplikacím covidu-19, jako je třeba akutní syndrom dechové tísně.

„Trh v oblasti léků a vakcín proti covidu-19 v USA a Evropě je dobře saturován. Existují ale regiony, které v průběhu pandemie trpěly nedostatkem léčivých přípravků, a to mělo tvrdý zdravotní i socioekonomický dopad na jejich obyvatele“ říká spoluzakladatel společnosti Oxygen Biotech Jiří Nižňanský s tím, že právě pro tyto regiony mohou být výhodou levné výrobní náklady.

„Zároveň objevujeme možnosti léku pro léčbu postcovidového syndromu, který dle WHO ohrožuje až 125 milionů lidí na světě. Kdybychom uspěli, můžeme nabídnout, all-in-one' léčivý přípravek nejen pro léčbu, ale také pro vypořádání se s následky onemocnění covidu-19,“ doplňuje Jiří Nižňanský.

*Petr Solil,
vedoucí komunikace a tiskový mluvčí BIOCEV*

24. *studentská vědecká konference 1. LF UK*

a XI. studentská konference Výživa, potraviny a zdraví Společnosti
pro výživu pod záštitou 1. LF UK

Své abstrakty můžete přihlásit do 20. března 2023 zde:
bit.ly/SVK-VPZ-2023 nebo pomocí QR kódu:

Více informací: www.lf1.cuni.cz/svk-studenti

Počet publikací, patentů, průmyslových vzorů a prototypů centra BIOCEV roste, a i díky tomu je o něm v poslední době docela slyšet. Foto: archiv BIOCEV 1. LF UK

Výzkumné centrum, jaké si fakulta zasloužila

Biotechnologické a biomedicínské centrum Akademie věd a Univerzity Karlovy (BIOCEV) působí ve Vestci u Prahy už osmým rokem. Od počátku jde o unikátní výzkumnou platformu, špičkové vědecké pracoviště s mezinárodním přesahem. Počet publikací, patentů, průmyslových vzorů a prototypů centra BIOCEV roste, a i díky tomu je o něm v poslední době docela slyšet. 1. LF UK má v centru své laboratoře, které tvoří samostatný ústav vedený prof. Tomášem Stopkou. Vědecké skupiny centra navíc navazují spolupráci také s dalšími ústavu a klinikami 1. LF UK s cílem zrychlit zavádění nových technologií do klinické praxe. Aplikačních výstupů, které vzbuzují zájem i široké veřejnosti, bude pravděpodobně s postupujícím časem přibývat. V centru BIOCEV ale probíhá nejen výzkum, ale také pregraduální a postgraduální výuka. Studentům se tu snaží zajistit co nejlepší podmínky v přátelské atmosféře.

„Od 90. let 20. století bylo zřejmé, že naše fakulta by si se svým velkým vědeckým potenciálem ‚zasloužila‘ moderní výzkumné centrum se skvělým vybavením. Byl to v počátku možná i sen některých našich kolegů, kteří si vizionářsky uvědomovali, jak se světová věda vyvíjí,“ říká děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka a zároveň připomíná, že uskutečnění projektu BIOCEV nebylo snadné. „Idea společného výzkumného centra Akademie věd ČR a Univerzity Karlovy v té době nebyla zdaleka samozřejmá a hlavní město Praha navíc bylo vyloučeno z některých dotačních programů. Nakonec se však i díky vytrvalému úsilí prof. Milana Elledera, který se bohužel nedožil plné realizace,

prof. Pavla Martáska, který se stal vědeckým ředitelem centra, a dalších kolegů z fakulty podařilo projekt zrealizovat,“ podotýká děkan 1. LF UK. Zde je nutné vyzdvihnout také bývalého děkana 1. LF UK prof. Aleksiho Šeda za jeho podporu tomuto projektu. Ve Vestci těsně za hranicemi Prahy díky společnému úsilí vyrostlo koncem roku 2015 vědecké centrum, které svou úroveň obstojí v mezinárodním srovnání. Iniciátorem projektu BIOCEV byla Akademie věd, jeho koordinátorem zpočátku prof. Peter Šebo, je však rovněž nutné ocenit dlouholeté úsilí prof. Václava Hořejšího za jeho nezměrné úsilí projekt zrealizovat a dotáhnout. BIOCEV je společným centrem

šesti ústavů Akademie věd ČR – Ústavu molekulární genetiky, Biotechnologického ústavu, Mikrobiologického ústavu, Fyziologického ústavu, Ústavu experimentální medicíny, Ústavu makromolekulární chemie – a dvou fakult Univerzity Karlovy v Praze – Přírodovědecké fakulty a 1. lékařské fakulty.

Dnes jde o etablované centrum excelentního základního výzkumu. Vědecká náplň je rozdělena do pěti programů – funkční genomika, buněčná biologie a virologie, strukturální biologie a proteinové inženýrství, biomateriály a tkáňové inženýrství a vývoj léčebných a diagnostických postupů.

Úroveň české vědy se podařilo pozvednout

„Kvalitní výsledky jsou závislé na dobrém přístrojovém vybavení, a hlavně na vzdělaných a chytrých lidech. Věda je dynamická a je těžké v ní uspět nejen výsledky, ale i v získávání prostředků na výzkum. BIOCEV měl na začátku štěstí v tom, že skupiny, které tam zamířily, mohly využívat granty pro startupy, získat vybavení, a ještě zde bylo pětileté období v rámci Národního plánu udržitelnosti. Během té doby se vyvíjelo i uspořádání a koncepce naší účasti v centru. Vznikl samostatný ústav fakulty, zatímco některé laboratoře zůstaly ve spojení s původními ústavu. Do centra BIOCEV přišly skupiny nové, některé se naopak přesunuly zpět do fakulturních prostor,“ přibližuje podmínky vzniku prof. Vokurka.

Kvalitní výsledky jsou závislé na dobrém přístrojovém vybavení, a hlavně na vzdělaných a chytrých lidech.

Hlavním zdrojem finančních prostředků na budování centra BIOCEV byl Evropský fond regionálního rozvoje, ze kterého byly prostředky poskytnuty centru jako jednomu z evropských center excelence. „Díky národním a evropským investicím do velkých výzkumných center, jako je BIOCEV, se úroveň české vědy skutečně podařilo pozvednout. Naše týmy pravidelně publikují v předních časopisech, patentují své objevy, a významně tak přispívají k celkové prestiži nejen centra BIOCEV, ale i české vědy,“ zdůrazňuje vědecký ředitel centra BIOCEV prof. Pavel Martásek, který zároveň působí při Klinice pediatrie a dědičných poruch metabolismu 1. LF UK a VFN.

Důraz na mezinárodní přesah

V centru BIOCEV se klade důraz na integraci do projektu Evropského výzkumného prostoru a vůbec mezinárodní spolupráci. Prof. Martásek považuje zapojení do mezinárodních výzkumných

konsorcií za zásadní. „Mezinárodní kooperace zvyšuje úroveň expertízy našich týmů, jejich efektivitu a posiluje i jejich význam a důležitost v rámci mezinárodního výzkumného prostoru,“ vyzdvihuje prof. Martásek, kterého kromě společných vědeckých projektů s různými akademickými a univerzitními týmy a zapojování centra do národních i mezinárodních programů těší, že do centra BIOCEV přichází také řada vědců ze zahraničí.

Zahraniční partnerství a spolupráci má BIOCEV navázány s institucemi většiny evropských zemí, například s univerzitami v Lovani, Paříži, Oslo, Lundu, Curychu, Heidelbergu, Vídni, Varšavě, Krakově, Miláně, Římě, Barceloně a Madridu. „Už během výstavby centra BIOCEV jsme se skupinou vybraných budoucích pracovníků navštívili řadu vybraných center či institucí a diskutovali o jejich práci a organizaci výzkumu. Díky tomu jsme navázali kontakty, které se postupně rozvíjely, některé až k podání společných projektů. V rámci tohoto programu jsme navštívili Biocentrum ve Vídni, EMBL Heidelberg, Institut Jacques Monod v Paříži, ústavu v Holandsku i Belgii, univerzity v Tel Avivu, Jeruzalémě, Beršebě a samozřejmě Weizmanův institut v Rechovotu,“ vypočítává prof. Martásek.

V České republice BIOCEV spolupracuje například s Technickou univerzitou v Liberci, CEITEC v Brně, Ústavem translační medicíny v Olomouci, Biomedicinským centrem LF UK v Plzni nebo Jihočeským výzkumným centrem akvakultury a biodiverzity hydrocenóz (CENAKVA). Kromě toho centrum kooperuje i s dalšími projekty v České republice, komerčními subjekty i s regionálními a místními orgány. V bezprostřední blízkosti BIOCEV jsou již úspěšné české biotechnologické firmy.

Vědecké skupiny s mnoha úspěchy

V rámci BIOCEV 1. LF UK působí 12 vědeckých skupin (vědecké skupiny prof. Tomáše Stopky, doc. Jiřího Petráka, dr. Milana Jakubka, doc. Ondřeje Havránka, dr. Petera Drábera, dr. Miroslava Honse, dr. Radoslava Janoštiaka, dr. Zdeňka Kostroucha, prof. Karla Smetany, prof. Stanislava Kmocha, dr. Marie Zikánové, dr. Zory Mělkové, dr. Jiřího Zahradníka), které jsou zapojeny do zmíněných pěti výzkumných oblastí. Z dlouhého seznamu úspěchů můžeme jmenovat například výzkum a vývoj účinných protirakovinných látek, nových mechanismů nádorové rezistence leukemických buněk, rozpracování konceptu migrastatik, nanoformulací řady léčiv nebo vývoj inhalačního léku proti covidu-19. Biomedicinské týmy se účastní grantových soutěží a dlouhodobě pracují na společných projektech. Pracoviště spojuje teoretický a klinický výzkum a některé skupiny dokázaly své výsledky převést do praktické, a i komerčně využitelné sféry, což může přispět k dalšímu financování vědy. „Biomedicinský výzkum se v centru zdárně rozvíjí. Spolupráce s dalšími ústavu a klinikami 1. LF UK na nejrůznějších projektech je logickým krokem, pokud

1. LF UK má v centru své laboratoře, které tvoří samostatný ústav vedený prof. Tomášem Stopkou. Foto: archiv BIOCEV 1. LF UK

chceme výrazně zrychlit zavádění nových technologií do klinické praxe. Kromě klinik probíhá i spolupráce s čistě komerčními subjekty, jež vedly i k podání významných patentových přihlášek, konstatuje,“ prof. Martásek a dodává, že u každého výzkumného centra je několikaleté období od jeho otevření k plné produktivitě. Ne jinak je tomu i u centra BIOCEV. „I když je BIOCEV koncipován jako instituce základního výzkumu, vždy, dříve nebo později, přijdou aplikace. V současné době máme přes dvě desítky patentů, průmyslových vzorů a prototypů,“ zmiňuje prof. Martásek.

V časopise Jednička si čtenáři mohli v minulých číslech přečíst o řadě vědeckých skupin BIOCEV 1. LF UK (www.lfi.cuni.cz/jednicka-ve-vede). V aktuálním čísle se představuje na straně 11 vědecká skupina doc. Jiřího Petráka. Zatím poslední vědeckou skupinou, která v centru BIOCEV při 1. LF UK vznikla, je virologická skupina dr. Jiřího Zahradníka. S rozvojem virologie se v centru počítalo od začátku, když vznikla laboratoř typu „biosafety level 2“ (BSL2), která se mimo jiné významně účastnila dění na začátku pandemie covidu-19, protože pomáhala i při zavádění testování na virus SARS-CoV-2.

Její vznik přibližuje přednosta ústavu BIOCEV 1. LF UK prof. Tomáš Stopka. „Tým, který v rámci rozvoje virologického programu zahájil svou činnost na podzim roku 2022, vede dr. Jiří Zahradník, kterého jsme otevřeným výběrovým řízením získali po jeho dlouholeté stáží na Weizmannově institutu věd v Izraeli. Dr. Zahradník získal na rozjezd laboratoře prestižní grant Univerzity Karlovy Primus, tak jako všichni noví vedoucí vědeckých skupin, které jsme postupně pro BIOCEV získali.

Dr. Zahradník se také se zapojil do projektu Národního institutu virologie a bakteriologie projektu Exceles, přičemž získal prestižní místo pro nově vznikající vědeckou skupinu v oblasti výzkumu covidu-19. S tím též souvisí i aktuálně probíhající přestavba původně BSL2 na BSL3, jež bude splňovat vyšší kritéria pro práci s nebezpečnými viry,“ vysvětluje prof. Stopka.

Vzdělávání a výuka nedílnou součástí centra

Výzkumná činnost centra BIOCEV 1. LF UK je propojena se vzděláváním a výukou postgraduálních studentů. Také zde probíhají semináře v rámci předmětu Biomedicína & Biotechnologie pro pregraduální studenty. V centru je možné absolvovat stáže a probíhá zde také nábor Ph.D. studentů. „Nábor probíhá společnou formou, tj. za účasti všech klíčových partnerů pod jednou střechou. Ph.D. kandidáti tak mají možnost se seznámit s preferovanými vedoucími a promluvit si s nimi,“ popisuje prof. Tomáš Stopka a dodává, že na stránkách centra BIOCEV v podsložce „vzdělávání“ je vše jednoduše sděleno a je zde i formulář, kde si kandidát může zatrhnout laboratoře, které ho zajímají. „Výsledkem je to, že jak kandidát, tak i školitel mají více možností a vyberou si skutečně toho, kdo splňuje jejich představu. Doktorské studium je totiž velmi náročné a především na začátku je zapotřebí mít velkou motivaci a přesvědčení. Snažíme se doktorandům zajistit co nejlepší podmínky pro jejich studium a interakce v rámci celého centra BIOCEV, jež patří mezi špičková vědecká centra, kde zároveň vládne přátelská atmosféra,“ uzavírá přednosta BIOCEV 1. LF UK.

mal

Představujeme vědeckou skupinu doc. Jiřího Petráka

Foto: archiv BIOCEV 1. LF UK

Vědecká skupina klinické proteomiky doc. Jiřího Petráka působí v rámci 1. LF UK v centru BIOCEV ve Vestci. Skupina využívá kvantitativních metod studia proteomu pomocí hmotnostní spektrometrie k popisu molekulárních mechanismů závažných onemocnění, k hledání klinicky využitelných diagnostických markerů a také k identifikaci nových zásahových míst pro terapii.

Vědecký tým kromě vedoucího tvoří dr. Ondřej Vít a postgraduální studenti Mgr. Matěj Běhounek, Mgr. Denisa Lipcseyová a Mgr. Pavel Talacko. Skupina byla založena již před více než 15 lety na Ústavu patologické fyziologie 1. LF UK, odkud se v roce 2016 přesunula do centra BIOCEV.

Hmotnostní spektrometrie dokáže velmi přesně stanovit hmotnost peptidů a jejich fragmentů až na úroveň aminokyseliny- sekvence nebo dokonce posttranslačních modifikací. Máme-li k dispozici informaci o sekvenci všech kódujících genů, pak lze na základě naměřených informací identifikovat bílkoviny přítomné ve vzorku. Ty nejlepší současné proteomické metody umožňují v lidské tkáni identifikovat a kvantifikovat 8–10 000 různých proteinů najednou v rámci několika hodin měření. Toto číslo se již blíží počtu aktivně prepisovaných genů v průměrné lidské buňce. Porovnání dvou a více stavů proteomu (například mezi buňkou nádorovou a normální buňkou původní tkáně) tak umožňuje identifikaci bílkovin, které se nádorové buňce kvantitativně (tedy svým množstvím) nebo kvalitativně (například posttranslačními modifikacemi) liší. O takových proteinech se dá předpokládat, že se na vlastnostech studované buňky nebo tkáně podílejí nebo jsou za ní přímo odpovědné.

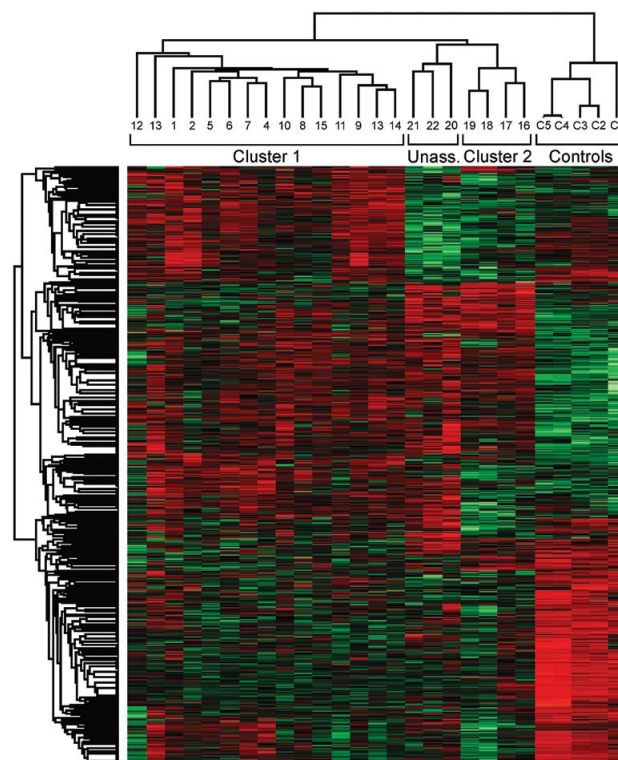
Vývoj nových proteomických postupů

Nedílnou součástí proteomických analýz je příprava a frakcionace vzorků, neboť ani ty nejlepší hmotnostní spektrometry se nedokážou vypořádat s komplexním složením lidských tkání. Laboratoř využívá speciální postupy izolace buněčných komponent, čištění bílkovin, jejich štěpení specifickými enzymy a chemikáliemi, obohacování určitých typů (například glykosylovaných) peptidů, jejich značení a frakcionaci. Nedílnou součástí vědecké práce týmu je i vývoj nových proteomických postupů a metod – některé z nich jsou zcela unikátní, jako například me-

toda izolace hydrofobních úseků transmembránových proteinů. Laboratoř využívá kromě zmíněných postupů a nástrojů také metody molekulární a buněčné biologie.

Mezi současné projekty týmu patří identifikace klíčových molekul spojených se vznikem a progresí vzácných neuroendokrinních nádorů feochromocytomů a paragangliomů. Cílem projektu je nalézt nová zásahová místa pro zobrazování a terapii těchto nádorů. Druhým projektem je analýza změn v proteomu myokardu při chronickém srdečním selhání, jejímž cílem je odhalit molekulární procesy s tímto onemocněním spojené a nalézt klinicky využitelné proteinové markery. Od současných projektů se také odvíjí aktuální spolupráce s III. interní klinikou 1. LF UK a VFN (prof. Tomáš Zelinka), IKEM (prof. Vojtěch Melenovský), ale i se zahraničními partnery (National Institutes of Health, USA, prof. Karel Pacák). Skupina dále spolupracuje na několika dalších fakultních i extramurálních projektech. Více informací o skupině lze nalézt na jejích domovských stránkách: www.petraklab.cz

red

Hierarchické klastrování. Na základě změřených proteomických profilů sestávajících z kvantitativních dat o tisících přítomných ve vzorku lze fenotypově charakterizovat jednotlivé podskupiny vzácných neuroendokrinních nádorů – paraganglioma a feochromocytomů.

Ovladovna sálu pro katetrizační ablace.
Foto: archiv VFN

Rozvíjíme nejmodernější postupy v kardiovaskulární medicíně

II. interní klinika – klinika kardiologie a angiologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze je v současné době vysoce specializované pracoviště se zaměřením na onemocnění kardiovaskulární soustavy. Klinika má bohatou historii. V roce 2021 oslavila 150 let od svého založení, které podnítl prof. Bohumil Eiselt, který začal v roce 1863 vyučovat medicínu v českém jazyce, na což v roce 1871 navázal vznik české kliniky vedené prof. Emerichem Maixnerem s názvem Klinika lékařská česká.

Klinika byla až do 90. let minulého století interní klinikou s řadou oborů, ačkoliv kardiologie dlouhodobě dominovala. Na přelomu tisíciletí došlo za vedení prof. Michaela Aschermanna k revolučním změnám, díky kterým se klinika stala kardiologickým a angiologickým centrem. V současnosti je klinika pod vedením přednosty prof. Aleše Linharta a primáře prof. Jana Bělohávkva pracovištěm, které se významně podílí na rozvoji a implementaci nejmodernějších postupů v kardiovaskulární medicíně.

Klinická činnost

Díky napojení na Komplexní kardiovaskulární centrum VFN poskytuje klinika veškerou péči v kardiologii a angiologii, s výjimkou transplantace srdce. Klinika disponuje všemi neinvazivními i invazivními diagnostickými metodami, provádí četné intervenční výkony na srdečních i periferních tepnách,

žilách a srdečních chlopních. Klinika je zapojena do programu srdečních podpor. Na klinice působí také řada center: Centrum pro plicní hypertenzi s unikátním programem pro pacienty s tromboembolickou plicní hypertenzí, Centrum srdečního selhání a Centrum pro Fabryho chorobu. Dlouholetou tradici tu má i arytologie, která nabízí celou šíři výkonů od implantací kardiostimulátorů až po katetrizační ablace.

Klinika se podílí i na výchově doktorandů a jsou na ní každoročně pořádány kurzy pro doktorandy ze všech oborů biomedicíny.

Věda a výzkum

Na klinice působí řada vědeckých skupin. Podstatná část výzkumu je realizována ve spolupráci s animální laboratoří ve Fyziologickém ústavu na Albertově. V roce 2022 byla publikována v časopise JAMA vysoce hodnocená a průlomová studie „Prague OHCA“ vedená prof. Bělohávkem, která testovala inovativní postupy u mimonemocniční oběhové zástavy. Na klinice jsou řešeny i další projekty týkající se plicní hypertenze, poruch

srdečního rytmu, ischemické choroby srdeční, kardiomyopatií, srdečního selhání. Klinika se podílí i na výchově doktorandů a je velice potěšující, že v roce 2022 proběhly tři úspěšné obhajoby doktorských dizertačních prací. Na klinice jsou každoročně pořádány kurzy pro doktorandy ze všech oborů biomedicíny.

Výuka

Studenti medicíny na kliniku přicházejí pravidelně od třetího ročníku, kdy je vyučována propedeutika vnitřního lékařství. Ve čtvrtém ročníku se studenti setkají s vybranými kapitolami z kardiiovaskulární propedeutiky, v pátém pak s vlastní kardiiovaskulární medicínou a konečně v šestém roce přicházejí na stáž před státní zkouškou z vnitřního lékařství. Je kladen důraz na simulační medicínu. Na klinice probíhají i nepovinné kurzy zaměřené na EKG, kardiologii a angiologii. Tradičně se klinika podílí i na vzdělávání v nelékařských oborech.

Klinika v číslech

- Více než 40 000 pacientů projde každoročně odděleními a ambulancemi kliniky.
- Provedeno téměř 1000 koronárních intervencí a více než 140 chlopenních intervencí.
- V rámci kardiocentra byla v roce 2022 u více než 100 pacientů zavedena mechanická podpora.
- Na klinice pracuje 78 lékařů, z toho 19 interních Ph.D studentů, 10 docentů a 5 profesorů.

*Štěpán Havránek,
zástupce přednosty kliniky pro vědu a výzkum*

MEDIALOGY

s Jedničkou Na Bojišti

Málo známé klinické souvislosti kouření

O medicíně nejen s médii. Moderuje Daniel Stach.

Úterý 18. dubna 2023 v 10.00

Velká zasedací místnost děkanátu 1. LF UK,
Na Bojišti 3, Praha 2

Chcete vědět, co nového vás při studiu na fakultě čeká, ale nechce se vám číst podrobné zápisy ze zasedání našeho akademického senátu? Stejně jako v předchozím akademickém roce i letos najdete novinky z fakulty v Senátovinách. Mrkněte na fakultní web www.lfi.cuni.cz, sekce *O fakultě > Vedení fakulty > Akademický senát*.

Senát zasedl a představil své cíle

První, lednové zasedání letošního roku bylo zároveň prvním pracovním zasedáním Akademického senátu 1. LF UK v novém složení. Předsdkyně senátu prof. Martina Koziar Vašáková začátkem zasedání poděkovala všem předchozím členům senátu za jejich práci pro fakultu. Následně předala slovo panu děkanovi, který senátu v novém složení představil priority fakulty pro rok 2023. Patří mezi ně zejména zahájení stavby Kampusu Albertov, rozvoj simulační výuky, internacionalizace, digitalizace děkanátu a administrativy a velké vědecké projekty, na kterých se fakulta podílí. Další cíle mimo jiné zahrnují péči o přátelské prostředí pro studenty i zaměstnance, udržení vyrovnaného hospodaření v současné energetické situaci, zlepšení studijních programů a podpora výjezdů do zahraničí.

Předsdkyně Akademického senátu 1. LF UK poděkovala dlouholeté tajemnici senátu Marii Augustinové a představila její nástupkyni Janu Kolářovou.

Další body se týkaly hlavně senátu jako takového. Paní předsdkyně představila body z neformálního jednání, kterými by se měly jednotlivé pracovní komise zabývat, ty je budou prezentovat na následujících zasedáních. Probírala se také možnost změny jednacího řádu akademického senátu, která byla diskutována v minulém volebním období. Z posledních podnětů byl vznesen návrh na aktualizaci a zpřehlednění části fakultních stránek zabývajících se akademickým senátem. V diskuzi padaly také návrhy na sjednocení a kompletní předělání webových stránek fakulty, což je však záležitost extrémně časově a finančně náročná a potřebuje další důkladné zvážení.

Kroky k vylepšení studia i webových stránek

Únorové zasedání akademického senátu otevřel pan děkan informacemi o končícím semestru, dosavadním průběhu přijímacího řízení a ohledně uzávěrky hospodaření za uplynulý rok, která bude podrobněji představena na příštím zasedání společně

Zasedání Akademického senátu 1. LF UK ve velké zasedací místnosti na děkanátu jsou veřejná. Kdokoli z řad akademiků nebo studentů jej tak může navštívit. Foto: Olga Bražínová

s výhledem pro rok 2023. Pan děkan přítomným senátorům představil také novou fakultní mediátorku dr. Simonu Arientovou. V únoru nastupuje také nová vedoucí oddělení komunikace Mgr. Dita Václavíková. Přípravují se webové stránky, kde by studenti mohli uceleně najít informace ohledně všech možností výjezdů na stáže a studijní pobyty do zahraničí.

Druhým bodem byly informace z pléna Akademického senátu UK, kde pokračuje práce na principech rozdělování prostředků na univerzitě pro rok 2024. Byla představena nová univerzitní ombudsmanka dr. Kateřina Šámalová, jako zástupkyně 1. LF UK byla do etické komise univerzity zvolena studentka všeobecného lékařství Kamila Otrubová, která je členkou jak fakultního, tak univerzitního senátu.

V následující části se senát seznámil s výstupy hodnocení výuky za uplynulý akademický rok. Pozitivní je nárůst počtu studentských hodnocení, díky kterým je hodnocení relevantnější. Hodnocení bylo předáno pedagogické komisi fakulty, kterou vede proděkanka pro studium a všeobecné lékařství doc. Andrea Burgetová. Na základě hodnocení se budou plánovat kroky ke zlepšování výuky. Následovaly informace z jednotlivých pracovních komisí a informace ohledně vzhledu webových stránek akademického senátu a možnosti jejich aktualizace.

Závěrem paní předsdkyně poděkovala dlouholeté tajemnici akademického senátu Marii Augustinové za práci v senátu a představila její nástupkyni Janu Kolářovou.

*Matěj Višňa,
člen Akademického senátu 1. LF UK*

Senát mi přišel jako dobrá výzva

Na 1. LF UK učí prof. Martina Koziar Vašáková již téměř 20 let. Má tedy k fakultě velmi blízko a dobře zná prostředí výuky. I to byl jeden z důvodů, proč se rozhodla kandidovat do Akademického senátu 1. LF UK. Ve volbách nakonec uspěla a byla zvolena předsedkyní. Senát vnímá jako výzvu a prostor pro uskutečňování vizí a změn. Ráda by přispěla k tomu, aby se fakulta dále vyvíjela a její absolventi měli nejen teoretické znalosti, ale dokázali se i prakticky postarat o pacienty. V rozhovoru se s námi podělila o to, na co dalšího by se chtěla ve své nové roli zaměřit, jaká konkrétní opatření by chtěla prosadit. Prozradila také, kde bere energii na své četné aktivity a co jí pomáhá relaxovat.

Proč jste se rozhodla kandidovat do Akademického senátu 1. LF UK?

To rozhodnutí nebylo úplně spontánní, ale ani dlouho plánované. K zamyšlení, jestli bych měla kandidovat do fakultního akademického senátu, mě přivedl pan děkan. Tvrdil, že bych mohla přispět svou kreativitou. Vyučuji v rámci pregraduálního a postgraduálního studia už velmi dlouho, na 3. lékařské fakultě jsem vyučovala 10 let od roku 1993 a na 1. lékařské fakultě již učím bezmála 20 let od roku 2004. Mám tedy k této oblasti hodně blízko a velmi mě zajímá, jak dobře učit a vylepšovat výuku. Také jsem už třetím rokem v kolegiu děkana, tím více mi na srdci leží osud celé 1. lékařské fakulty, která je i mou alma mater. Mým cílem tak je, aby se fakulta dál vyvíjela, zlepšila si pozici

mezi ostatními fakultami a aby se co nejvíce zefektivnila výuka, aby učitelé učili rádi a studenti rádi naslouchali a z výuky si co nejvíce odnesli. Vím, že to zní ambiciózně, ale jsem v tom procesu už mnoho let, a tak vidím, kde jsou chyby a co se dá vylepšit, nejsem v tom úplně nováček. Dříve jsem o tom jenom přemýšlela a vyzývala někoho dalšího, aby to změnil. Ale vždycky všem říkám, když chceš něco změnit, tak mi ukaž jak nebo se v tom nějak angažuj. A tak jsem do toho šla.

Jak vnímáte tuto roli, její důležitost?

Funkci v senátu vnímám jako důležitou, protože si myslím, že síla senátu by se dala určitě zvětšit. Akademický senát by mohl skutečně být aktivnějším tělesem, více radit jak v oblas-

ti pregraduální i postgraduální výuky, tak i ohledně fakulty a jejího směřování. Jsme orgán, který radí a podporuje, můžeme tedy například více pomáhat panu děkanovi, podporovat určitá rozhodnutí prospěšná pro fakultu nebo navrhopvat nová řešení starých problémů, případně zvedat nové výzvy.

Chceme, aby na 1. lékařské fakultě nadále působili skvělí vědci, aby se tu spolupracovalo s dalšími vědecko-výzkumnými tělesy, jako je tomu například v případě centra BIOCEV. Foto: Veronika Vachule Nehasilová

Co myslíte, že vedlo k vašemu zvolení předsedkyně senátu? Na co jste před volbou kladla důraz?

Kdo mě zná, ví, že jsem velmi přímočarý člověk a že to, co říkám nebo slibuji, myslím smrtelně vážně, a své úkoly plním. Zároveň jsem vizionář, ale mé vize nejsou plácnutím do vody. Svých cílů někdy rychle, někdy pomaleji dosahuji. Ve své kampani jsem zdůraznila dva aspekty. Zprvce pozici lékařské fakulty jako důležitého tělesa s velmi dlouhou tradicí ve výuce i ve vědě a výzkumu a její akademickou vážnost. A za druhé cíl zlepšit vnímání lékaře a vstřípit studentům, jak důležité je být kvalitním lékařem, a to nejenom kvůli financím a postavení, ale také kvůli morální hodnotě tohoto povolání. Lékař je ten, který je vyvolený vztahovat ruce na druhé, aby je uzdravoval nebo jim

vracel životy. Je třeba, abychom se my pedagogové snažili zlepšovat se, a reflektovali jsme, co podle studentů děláme špatně a co bychom mohli dělat lépe. Na druhou stranu budeme chtít od studentů, aby brali naše úsilí se vší vážností. Aby chápali, že pedagog–klinik má svoji práci, a když z ní odejde, aby se jim mohl věnovat, tak by měli vnímat, co jim říká. Měli by se snažit, jak nejlíp dokážou, aby z nich byli dobří lékaři, kteří se mohou uplatnit jak doma, tak v zahraničí.

Chceme silnou fakultu, chceme více vynikajících zahraničních studentů, chtěli bychom fakultu dále internacionalizovat, spolupracovat s ostatními univerzitami v Evropě i v zámoří. O tom všem jsem v kampani mluvila a ti, kteří mě volili, se s tím zřejmě ztotožnili.

Jaké máte v roli předsedkyně senátu plány? Na co se chcete zaměřit a co byste chtěla na fakultě změnit?

Před prvním zasedáním jsem chtěla od všech slyšet, co by chtěli udělat, co by chtěli změnit, na co by se chtěli zaměřit a co budeme mít jako tzv. programové prohlášení, které se bude kontrolovat.

Konkrétní plány pak vycházejí z obecných cílů, které jsem zmiňovala. V současné době například pracujeme na zkvalitnění výuky. Jde o rozvržení předmětů, rozvrhů, lepší seskupení interních oborů nebo využití kapacit i na mimofakultních pracovištích tak, aby se studenti co nejvíce dostali k pacientům. Naším cílem je vytvořit takového absolventa, který má nejen teoretické znalosti, ale který také dokáže prakticky přistoupit k pacientovi. To znamená, že se musíme více soustředit na to, aby si studenti zejména v šestém ročníku dokázali osvojovat práci sekundárního lékaře, aby sami dokázali udělat drobné výkony a dokázali pracovat s elektronickými dokumentacemi.

Dále máme požadavky ze strany studentů, aby se měli kde učit a odpočinout si mezi jednotlivými předměty. Zvláště pak ti, kteří nejsou místní. Na 1. lékařské fakultě je relativní nedostatek studoven, tento aspekt vnímám jako důležitý.

„Jsem velmi přímočarý člověk a to, co říkám nebo slibuji, myslím smrtelně vážně.“

Dalším tématem je pak ohodnocení akademiků. Uvědomujeme si, že ten, kdo musí žít jenom z platu akademika, to má velmi těžké. Je potřeba narovnat mzdy ve společnosti a říci, že kdo je pedagog, nemůže dít bídu s nouzí, a že nelze počítat s tím, že ho uživí léčebně–preventivní činnost. Ví, že nedokážeme změnit mzdové tabulky, ale je potřeba na to upozorňovat a vyvíjet tlak na změnu.

V neposlední řadě bychom rádi nějakým způsobem definovali profil absolventa pro jednotlivé obory a rozdělili odpovědnosti mezi jednotlivá pracoviště, aby každé mělo zodpovědnost za určitou oblast, ve které studenta vzdělá.

A samozřejmě musím zmínit i podporu vědy a výzkumu. Protože my chceme, aby na 1. lékařské fakultě nadále působili skvělí vědci, aby se tu spolupracovalo s dalšími vědecko-výzkumnými tělesy, jako je tomu například v případě centra BIOCEV. Má vzniknout Kampus Albertov, kde je potřeba spolupráci nastavit tak, aby ti, co pracují jako lékaři a učí, měli zároveň vazbu na laboratoře a bazální výzkum a mohli se zapojit do postgraduálního studia medicíny, získat Ph.D. a spět k dalším akademickým titulům. Jde tedy o větší provázání 1. lékařské fakulty s vědecko-výzkumnými institucemi, tak abychom získávali více grantových projektů i pro klinické obory a netáhli to jen teoretici.

Musíme se více soustředit na to, aby si studenti zejména v šestém ročníku dokázali osvojit práci sekundárního lékaře, aby sami dokázali udělat drobné výkony a dokázali pracovat s elektronickými dokumentacemi.

Chystáte se prosadit nějaká konkrétní opatření pro studenty?

Jak už jsem říkala, řešíme otázku studoven. Jednou z možností je rozšířit kapacity studijního prostoru ve Faustově domě. Chtěli bychom také najít nějaké prostory na Albertově. Vnímáme také volání po inovaci webových stránek, SIS a podobně. Rádi bychom byli nápomocní při revitalizaci stránek tak, aby byly uživatelsky přátelštější. Zahraniční studenti by si přáli mít možnost rozložit školné do splátek. Na jiných univerzitách to funguje, chceme to tedy navrhnout i u nás. Dále čekáme na návrhy legislativní komise na zavedení principu distančního jednání, které má například senát Univerzity Karlovy. A mnoho dalších informací si všichni mohou přečíst v našem programovém prohlášení, které je dostupné na webu.

Působíte v Akademickém senátu 1. LF UK, kolegiu děkana, na Pneumologické klinice 1. LF UK a Fakultní Thomayerovy nemocnice jako přednostka. Jak to všechno zvládáte, kde berete energii na všechny své aktivity?

Já jsem si shodou okolností už minulý rok dala závazek, že se

„K zamyšlení, jestli bych měla kandidovat do Akademického senátu 1. LF UK, mě přivedl pan děkan.“ Foto: Veronika Vachule Nehasilová

budu svých pozic spíše zbavovat. Nicméně senát mi přišel jako dobrá výzva, oplakala jsem kvůli tomu členství ve vědecké radě, která mě bavila, ale jde o konflikt zájmů. Říkala jsem si, že ještě tuto výzvu přijmu, protože je to něco nového, co dává prostor pro více a změny, které bych sama viděla ráda a které by měly být provedeny.

Nejsem jen přednostka, jsem i předsedkyně celé pneumologické společnosti a vedu také registr Empire, což je registr asi 12 zemí Evropy a Asie, který badá nad plicní fibrózou. Je toho opravdu hodně, ale vždycky si říkám, že dokud jsem schopná to zvládat, dokud to má smysl a můžu něčím pozitivním přispět, tak to budu dělat. energii a vůli zatím mám, takže budu pokračovat. Jakmile budu mít pocit, že jde o prázdnou funkci, odejdu. A kde tu energii беру? Tím, že se věnuji rodině a snažím se pečovat o své duševní a tělesné zdraví. Odreagovávám se při domácích pracích, setkávání s rodinou a přáteli, při cestování, byť by bylo jen krátké. Jsem nadšený cvičenec jógy už od puberty, té se však bohužel nemohu věnovat tak pravidelně, jak bych chtěla, protože toho času je naprosté minimum. Ale jógu opravdu miluji. Pomáhá mi, i když se k ní dostanu jen jednou týdně. Postavím se na pár minut na hlavu a snažím se nevnímat dítě a kocoura, kteří se mě pokouší rozptýlit, abych spadla.

v/

Posunout výuku o kus dál

Studentka čtvrtého ročníku všeobecného lékařství Andrea Rashovska kandidovala do Akademického senátu 1. LF UK mimo jiné také proto, že nevydrží nic nedělat. Témat, kterým se chce v senátu věnovat, je několik. Výuka na fakultě má podle Andrey Rashovské velký potenciál a její rozvoj by měl vyhovovat studentům i učitelům. Ráda by zefektivnila výuku, chtěla by podpořit rozvoj Centra medicínských simulací a zlepšit podmínky lektorům z řad studentů.

Foto: Veronika Vachule Něhasilová

Co vás vedlo ke kandidatuře do fakulturního akademického senátu?

Díky pozici ročníkového zástupce jsem měla blízko jak k učitelům a studentům, tak i k senátu, zejména k jeho studentské části, a naše vzájemná spolupráce se mi líbila. Většinou se jednalo o studenty z vyšších ročníků, kteří „státnicovali“, a já si uvědomila, že kolegové z fakulty, a tedy i ze senátu brzy odejdou. Někdo je tedy nahradit musel. Dlouho jsem svou kandidaturu zvažovala, váhala jsem. Kamarádi mě ale povzbuzovali a je fakt, že stejně nevydržím nic nedělat, se senátem bych komunikovala tak jako tak. Řekla jsem si, proč se nepokusit být jednou z nich?

Jak probíhá „kampaň“ do akademického senátu a s jakými tématy jste kandidovala?

V první řadě všichni kandidáti museli předložit svůj volební program v předepsaném rozsahu. Sepsala jsem si věci, které bych chtěla změnit. Nedělala jsem si nějaký průzkum, ale vycházela z toho, co je pro mě důležité. Z mého pohledu má výuka na fakultě obrovský potenciál a s tím, jak se vyvíjí technologie, ji lze posunout o kus dál. Ráda bych, aby se výuka zefektivňovala, aby se rozvíjelo simulační centrum a simulační medicína jako taková a samozřejmě, aby se zlepšovala komunikace mezi studenty a učiteli. Důležité pro mě bylo, aby změny vyhovovaly a usnadňovaly práci oběma stranám.

Jsme největší lékařská fakulta, ale to neznamena, že zde nemáme přátelské prostředí.

Chtěla bych se pokusit rozšířit zapojení praktických výkonů do výuky již během prvních ročníků studia všeobecného lékařství. Po prvních třech letech na medicíně, které jsou teoretické, mají medicíni opravdu značné množství znalostí, ale zároveň vnímají, že praktické dovednosti jim chybí. S tím souvisí třeba podpora Centra medicínských simulací a také zapojení studentských lektorů do výuky. Je třeba zlepšit lektorům z řad studentů podmínky, například v možnosti omlouvat absenci z důvodu lektorování. Ačkoliv se tato záležitost v posledním roce zlepšila, stále jsou mezery citelné.

Ve chvíli, kdy spolu mluvíme, máte za sebou dvě zasedání senátu. Jak na vás působila a musela jste v něčem zkorigovat svá očekávání?

První zasedání bylo spíše jmenovací, až na tom druhém proběhlo skutečné jednání. Předsedkyně senátu, paní profesorka Koziar

Vašáková, byla na druhém setkání senátu zároveň navrhovatelkou jednoho z jednacích bodů, což znamená, že jsem musela jakožto místopředsdkyně senátu v ten moment zasedání vést. Byla jsem lehce nervózní, ale atmosféra byla natolik přátelská, že všechno šlo hladce.

Myslím, že my všichni noví členové jsme byli trochu naivní. Návrhů na změnu se sešlo opravdu hodně a jistě nepůjde vše změnit tak rychle, jak by si člověk představoval. Před druhým zasedáním jsme uspořádali neoficiální setkání, kde byli hlavně zástupci studentské části senátu, a i někteří akademici. Představili jsme si navzájem své plány a shrnuli si je do bodů, které jsme rozeslali senátním komisím. Už při tomto kroku se asi polovina našich bodů buď sjednotila s jinými, nebo v současnosti posunula jako méně prioritní. Budeme se snažit ve funkčním období vyřešit co nejvíce předložených bodů. Všichni senátoři jsou zapálení.

Jaké body vašich kolegů vás například zaujaly?

Určitě bych mezi ně zařadila podporu internacionalizace fakulty a podporu motivace učitelů, a to nejenom nových. Obecně se programový plán senátu bude v následujících měsících zabírat především zkvalitněním výuky. Je ale důležité myslet i na to, že pedagogové musí mít motivaci nás učit a předávat nám své know-how. Podmínky pro práci vysokoškolského učitele je téma rozebírané i širokou veřejností. Pokud jde o lékaře, víceméně se jim nevyplatí mít další úvazek na fakultě, na čemž je třeba zapracovat. Internacionalizace fakulty je téma na delší povídání, jde o bod, který je v dnešní době na místě řešit.

Diskutují se i případné zásahy do kurikula?

Ty by se případně probíraly hlavně v pedagogické komisi. Přemýšlíme ovšem, jak umožnit rozšíření praktické výuky třeba ve druhém ročníku, který je volnější než první a třetí. Mohlo by se tak ulevit studentům ve vyšších klinických ročnících, kteří chodí ze stáže na stáž a všude se jim vyučující snaží předat co nejvíce znalostí. Informativní tlak je ohromný, ale není čas si všechno pořádně v praxi osahat. Což vede k situacím, kdy se až v pozdějších letech někteří učí základy, které by už mohli umět. Díky volitelnému předmětu Ošetřovatelství v simulacích pro praxi mohou studenti podobné dovednosti získat už dřív, ale musí sami chtít. Nevyzkouší si to ale stoprocentně každý. Pokud člověk chce, na medicíně se může dostat ke spoustě věcem, ale nelze to brát tak, že kdo nechodí mimo školu do nemocnice, kdo si nezapiše podobné volitelné předměty, že dovednosti získat nechce. Je toho opravdu hodně, co musíme bezpodmínečně během studia zvládnout, a někomu už nemusí zbývat dostatek energie či času zařadit cokoliv navíc. Každý stiháme jinak.

„Ráda bych se zaměřila na sportovní medicínu. Tělovýchovná medicína je skvělá v tom, že je v ní od všeho něco.“ Foto: Veronika Vachule Nehasilová

Jak už jste zmínila, byla jste zvolena místopředsdkyní senátu. Co to obnáší a jak volba probíhá?

Budu v senátu pravá ruka paní profesorky Koziar Vašákové, předsdkyně senátu. Řešíme spolu programový plán na nadcházející zasedání, dávám jí zpětnou vazbu ze studentské části senátu a v případě její nepřítomnosti vedu jednání senátu. Zároveň jsem v úzkém kontaktu s panem děkanem profesorem Vokurkou. Pozice přináší trochu více zodpovědnosti a administrativních povinností. Předsedu a místopředsedu si volí sám senát, a to na prvním zasedání. Prvně se volí předseda, a pokud je zvolená osoba z akademické části, tak se místopředseda volí z části studentské, a naopak.

Kdybyste měla doporučit středoškolákům 1. lékařskou fakultu, co byste jim řekla?

Prvně bych vypíchla špičkovou vědu a medicínu, které tu na fakultě máme. Díky tomu studenti získají opravdu vynikající znalosti. Určitě je třeba říct, že ačkoliv je 1. lékařská fakulta počtem studentů největší lékařskou fakultou u nás, neznamená to, že zde nemáme přátelské prostředí. Ostatně tyto obavy se mnohým učitelům daří rozptýlit již během prvních hodin prvních ročníků.

Dbá se na to, aby z nás byli kvalitní zdravotníci, ale zároveň, abychom neopomenuli lidskou část této profese.

Víte, čemu byste se chtěla věnovat po absolvování studia? Jaké specializaci?

Ráda bych se zaměřila na sportovní medicínu. Působím jako medička ve fotbalovém klubu Bohemians Praha 1905 a moc mě to baví. Tělovýchovná medicína je skvělá v tom, že je v ní od všeho něco. Zaměření je multioborové, obsáhne jak část kardiologie, tak i třeba ortopedie. Po absolvování zvažuji pokračovat v doktorském studiu.

mal

Návštěvníci dne otevřených dveří přišli v neobvykle hojném počtu a dvakrát naplnili velkou i malou posluchárnu Anatomického ústavu, kde se mohli setkat mimo jiné s děkanem prof. Martinem Vokurkou. Foto: Veronika Vachule Nehasilová

Uteklo to příliš rychle

Jako každý rok, přivítala na začátku letošního roku i. LF UK zájemce o studium. Návštěvníci přišli v neobvykle hojném počtu a dvakrát naplnili velkou i malou posluchárnu Anatomického ústavu, kde se mohli setkat a pohovořit si s děkanem, vyučujícími i studenty fakulty. Po skončení úvodního setkání se zájemci rozdělili do skupinek a vydali se na jednotlivá stanoviště, kde se během komentovaných prohlídek mohli podívat na pracoviště a učebny a kde na ně čekal bohatý doprovodný program. O vysoké účasti svědčí například i fakt, že se prodalo přes 400 výtisků dostupných modelových testů k přijímačkám nebo že se rozebral prakticky celý dostupný náklad několika posledních čísel časopisu Jednička. Podle odhadu počet návštěvníků vysoce překročil tisícovku. Obrovský „nával“ nebylo jednoduché zvládnout. Všem, kteří se s entuziasmem dne otevřených dveří zúčastnili, se patří poděkovat. S organizací pomáhali i studenti fakulty, bez nichž by nebylo možné si den otevřených dveří představit. Zeptali jsme se jich proto na jejich dojmy.

1. Jak hodnotíte průběh dne otevřených dveří?
2. Co vás během dne otevřených dveří překvapilo?
3. Měl/a byste pro další den otevřených dveří nějaké návrhy?

Barbora Císařová, fyzioterapie

1. Myslím si, že to byla velmi povedená akce. Pozitivně hodnotím především možnost účastníků se zeptat na otázky přímo vyučujících a studentů z oboru.

2. Nejvíce to, jak příliš rychle celá akce utekla!
3. Lépe časově zorganizovat úvodní přednášku v Anatomickém ústavu, od které se pak odvíjel zbytek. Kvůli jejímu zpoždění přišla většina návštěvníků až doprostřed programu.

Barbora Vodičková, ergoterapie

1. Průběh dne hodnotím velmi kladně. Bylo skvělé, že den otevřených dveří probíhal jak prezenčně v budovách i. lékařské fakulty, tak online. Zúčastnit se tedy mohli i lidé, pro které by byla cesta do Prahy náročná.
2. Překvapilo mě množství studentů, kteří měli zájem o studium fyzioterapie a ergoterapie. Posluchárna na Klinice rehabilitačního lékařství byla úplně plná a na online vysílání se připojila spousta lidí.
3. Asi ne, byl to příjemný den, kdy jsme měli možnost se potkat se zájemci o studium, předat jim své zkušenosti a odpovědět na jejich dotazy. Vše probíhalo hladce.

Klára Hlaviznová, porodní asistence

1. Den otevřených dveří za mě proběhl naprosto hladce. Jen mi přišlo škoda, že jsme jako zástupci oborů nebyli všichni na jednom místě. Myslím, že bychom mohli upoutat více uchazečů, kteří třeba o našem oboru vůbec nepřemýšleli.
2. Překvapil mě počet budoucích uchazečů, kteří si s námi přišli popovídat o našem oboru. Ale nejvíce mě překvapilo, kolik lidí si u nás zvládlo odvést svůj první porod na modelu.

3. Určitě bych zkusila dát zástupce jednotlivých oborů na jedno místo. Ale jinak bylo vše krásně zorganizované a za celou dobu nenastal žádný problém.

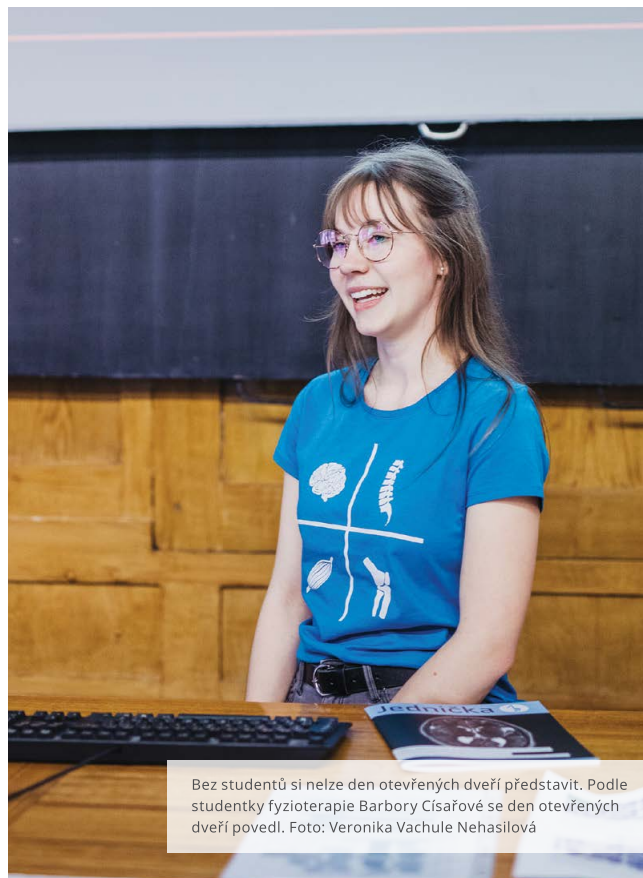
Antonín Chochola, všeobecné lékařství

1. Podle mě se den otevřených dveří opravdu povedl. Uchazeči se nás nejčastěji ptali na jednotlivé předměty v prvním ročníku a na naši přípravu na přijímací zkoušky. Dále je zajímalo, zda se v takovém množství studentů neztratí a zda nezůstanou na všechno sami. Na naší fakultě ale velmi dobře funguje projekt studentských tutorů, kdy se společně s ostatními studenty z vyšších ročníků snažíme co nejvíce ulehčit start novým prvákům do vysokoškolského studia. Základem všeho jsou ale dobří kamarádi, kteří si ve všem navzájem pomůžou, a minimálně pár takových si na fakultě každý najde.

2. Opravdu mě překvapil obrovský zájem uchazečů. Na některých pracovištích se vytvořily i kratší fronty, kterým ale stálo za to těch pár minut obětovat. Na jejich konci totiž čekaly uchazeče skvěle připravené ukázky v Centru medicínských simulací nebo zajímavá prohlídka muzea Anatomického ústavu.

3. Na naší fakultě máme takové nepsané pravidlo, že den otevřených dveří většinou bývá den po reprezentačním plese mediků. Pro některé z nás bylo proto vstávání poněkud náročnější. Nebylo by proto špatné tuto tradici do budoucna porušit.

mal, vl, píř

Bez studentů si nelze den otevřených dveří představit. Podle studentky fyzioterapie Barbory Císařové se den otevřených dveří povedl. Foto: Veronika Vachule Nehasilová

Jak na studium v zahraničí – studijní pobyty a stáže?

Základní informace o studijních pobytech v zahraničí najdete zde: www.lf1.cuni.cz/erasmus-a-staze nebo můžete naskenovat QR kód:

Jaké oblasti výzkumu by se měla 1. LF UK v příštích letech věnovat?

Názory?
Zkušenosti?
Fakta či domněnky?
Zajímá nás vše!

Martin Vašut, 5. ročník VL

Fakulta by se podle mě měla věnovat výzkumu preventabilních stavů, jako jsou inzulinová rezistence nebo metabolický syndrom. Jeden z mechanismů, který by stálo za to hlouběji prozkoumat, je role oxidu dusnatého v „uptaku“ glukózy. Často se vyskytující nižší hladiny oxidu dusnatého, případně jeho dysfunkce, by u lidí s poruchou hospodaření s glukózou mohly být zajímavým terapeutickým cílem.

Natálie Štemberková, 5. ročník VL

Lékařská univerzita by měla zaměřovat svůj výzkum na mnoho oblastí, které jsou důležité pro zlepšení zdravotní péče a zdraví obyvatelstva. Jedním z nich je například výzkum v oblasti genetiky a genomiky, který pomáhá vědcům porozumět genetickým příčinám onemocnění. Výzkum v této oblasti je klíčový pro přechod od tradičního přístupu k léčbě, kde jsou využívány všeobecné postupy, k personalizované medicíně, která využívá individuální charakteristiky pacienta. Umožňuje diagnostikovat onemocnění na základě genetických markerů, což může vést ke snadnější a přesnější léčbě. Má potenciál výrazně změnit přístup k diagnóze a léčbě nemocí, a to jak v individuální úrovni, tak na úrovni veřejného zdraví. Proto je výzkum v této oblasti důležitý pro zlepšení zdravotní péče a zdraví obyvatelstva jako celku.

Andrea Rashovska, 4. ročník VL

V oblasti výzkumu považuji za velmi atraktivní téma studium cytoskeletu, zejména v kontextu jeho funkcí v nádorové invazi, buněčné motilitě, diferenciaci a embryonálním vývoji. Domnívám se, že práce v této oblasti může přinést hlubší porozumění patologickým procesům vedoucím k tvorbě metastáz i buněčné fyziologii ontogeneze a regenerace. Tyto nově získané informace by mohly najít uplatnění v terapii a diagnostice onkologických onemocnění. Složky cytoskeletu, a s nimi asociované proteiny, by se v budoucí době mohly stát významnými nádorovými markery nebo terapeutickými cíli. Dalšími poli aplikací těchto poznatků pak dle mého názoru mohou být humánní reprodukční technologie nebo regenerační medicína. Cytoskelet považuji za vysoce zajímavou a klinicky relevantní buněčnou strukturu, které by měla být věnována pozornost v biomedicínském výzkumu.

Martina Koziar Vašáková,

předsedkyně Akademického senátu 1. LF UK a přednostka Pneumologické kliniky 1. LF UK a FTN

Je jich mnoho. Například naše klinika má několik oblastí výzkumu a vědecko-výzkumné skupiny, ve kterých spolupracujeme s fakultou, centrem BIOCEV i ostatními českými a zahraničními fakultami. Velkým tématem jsou pro nás infekční nemoci, tuberkulóza a vývoj nových diagnostických metod pro latentní tuberkulózní infekci. Dále zkoumáme problematiku plicních nádorů, jejich imunologického mikroprostředí a markerů odpovědi na různé typy léčby. Zabýváme se také velkou skupinou plicních fibróz intersticiálních plicních procesů. Zde je velké výzkumné pole imunopatogeneze a genetiky těchto procesů. Budeme se nyní soustředit na ty, které mají exogenní původ, dále na genetiku a sledování nových metod detekce expozic, které je způsobují. Velmi významná je i intervenční bronchologie. Jde o biodegradabilní stenty, které jsme vynalezli a máme na ně patent. Tuto oblast dále rozvíjíme. Myslím si, že každá klinika a ústav na 1. lékařské fakultě má vzhledem ke své odbornosti určité vědecko-výzkumné zaměření, které stačí jen uchopit a navázat spolupráci v rámci jednotlivých klinik a výzkumných ústavů. Je třeba udělat si průzkum a sumarizaci výzkumných záměrů napříč fakultou, oslovila partnery, se kterými spolupracujeme, zamyslet se nad ostatními tuzemskými a mezinárodními partnery, a podle toho určovat a podporovat jednotlivé směry vývoje.

...a co si myslíte vy?

Studenti stomatologie se zaměřili na digitalizaci implantologie

Náplní praktické části workshopu byla příprava otiskovacího materiálu, nácvik otiskování na fantomových hlavách a demonstrace a vlastní trénink ordinárního digitálního otiskování. Foto: Magdalena Česneková

Reagovat na neustálý rozvoj medicíny se snaží další benefity ve výuce studentů stomatologie. V poslední době se velká pozornost věnuje digitalizaci v implantologii. Tradiční protetická stomatologie nahrazuje ztracené zuby náhradami pevnými (můstky a korunky) nebo náhradami sňmatelnými. Zubní implantát se zavádí do čelistní kosti a po jeho vhojení (osseointegraci) se stane pevnou součástí kosti.

Pro studenty posledního ročníku jsme uspořádali protetický kurz s cílem zhotovit přesný otisk zavedeného implantátu jak otevřenou metodou pomocí individuální lžičky, tak i pomocí

3D scanneru. Studenti se nejprve seznámili s různými typy implantátů, jejich výrobou a používanými materiály. O výhodách implantologického řešení se studenti měli možnost dozvědět na konkrétním případě jednoho pacienta. U něj sledovali postup ošetření od chirurgické fáze až ke konečnému protetickému ošetření v běhu času. Náplní praktické části pak byla příprava otiskovacího materiálu, nácvik otiskování na fantomových hlavách a demonstrace a vlastní trénink ordinárního digitálního otiskování. Následná data bylo možné designovat na laboratorním scanneru, a to i s možností zhotovení otisku. Na závěr byl připraven workshop na téma eroze zubní skloviny. Kurz zakončila odborná diskuze, v níž si studenti s vyučujícími upřesnili důležité podrobnosti.

Tyto aktivity byly zorganizovány díky zájmu a činorodému přístupu vyučujících, jejich nápadům a chuti dávat výuce něco navíc. Přínos těchto aktivit dokazuje i to, že studenti vyžadují uspořádání dalších odborných kurzů a seminářů.

*Magdalena Česneková,
Stomatologická klinika I. LF UK a VFN*

Noví profesoři

Prezident republiky Miloš Zeman jmenoval v prosinci nové profesorky a profesory na návrh vědeckých a uměleckých rad vysokých škol. Najdeme mezi nimi několik zástupců I. LF UK.

Prof. Ondřej Bradáč
Neurochirurgická a neuroonkologická
klinika I. LF UK a ÚVN
Obor: neurochirurgie

Prof. Marie Hubálek Kalbáčová
Ústav patologické fyziologie I. LF UK
Obor: lékařská biologie a genetika

Prof. Jiří Froněk
I. chirurgická klinika – klinika břišní,
hrudní a úrazové chirurgie I. LF UK
a VFN
Obor: chirurgie

Prof. Martin Matoulek
III. interní klinika – klinika
endokrinologie a metabolismu
I. LF UK a VFN
Obor: rehabilitace a tělovýchovné
lékařství

Prof. Roman Gabrhelík
Klinika adiktologie I. LF UK a VFN
Obor: lékařská psychologie

Porto je velké asi jako Ostrava a všude se dá dojít pěšky. Výhodou to bylo zejména v případě, když autobus přijel pozdě nebo nepřijel vůbec. Foto: archiv Marka Klembara

Obrigado Porto!

Cestování a medicína na stáži IFMSA

Letošní srpen jsem strávil společně s dalšími bezmála 50 studenty z celého světa v portugalské nemocnici. Konkrétně v Portu v nemocnici Sao Joao díky studentskému spolku IFMSA. Vedle nemocnice jsme měli samozřejmě možnost blízce poznat také portugalský život a kulturu. O Portugalsku a Portu samotném jsem toho před cestou moc nevěděl a o to více jsem byl příjemně překvapen. Zážitky a dojmy z cest se mnou sdíleli i další studenti a mí kamarádi z Jedničky – díky Kačce, Connie a Petrovi! Velké díky patří také portugalským studentům, kteří se o nás špičkově postarali.

Mým přechodným domovem se staly studentské koleje vzdálené asi 10 minut od největší nemocnice ve městě, Sao Joao. Ta se stala mým pracovním „spotem“, konkrétně ortopedicko-traumatologické oddělení. Do centra města to trvalo podobně, což byla výhoda po dlouhých kulturně-společenských večerech. Samotné Porto je velké asi jako Ostrava a všude se dá dojít pěšky. Výhodou to bylo zejména v případě, když autobus přijel pozdě nebo nepřijel vůbec. Tedy naprosto běžná a častá situace. Porto nás ale v podstatě každý den něčím překvapilo a pokaždé to byly zážitky, na které budu dlouho vzpomínat.

V sálovém oblečení na oběd a zpět na sál

Cenné medicínské zkušenosti jsem sbíral na ortopedii. Běžný den na oddělení začínal v osm ráno nebo až tehdy, kdy se objevil primář. Doktoři se sešli v konferenční místnosti a probírali příjmy a plánované operace. Po krátké poradě následovala další porada s kolegy u kávy. Tohle byl moment, kdy jsem poznal nevýhody jazykové bariéry. Doktoři anglicky uměli, ale mnohem radši mluvili portugalsky, a to zejména u kávy a samozřejmě na vizitách. I přesto mě do svého týmu přijali a ranních konzilií jsem se rád účastnil. Portugalci obecně moc nespěchají a ani

doktoři nespěchali, proto po ranním konziliu začínaly operace až kolem 11 hodiny nebo když už to bylo opravdu nutné. V nemocnici Sao Joao se operovalo vše od běžných zlomenin horních a dolních končetin po úrazy páteře. Směl jsem se účastnit jakýchkoli operací, ať už plánovaných, nebo urgentních. Pro obojí měli oddělené operační sály. Velkým rozdílem oproti českým sálům byl přístup k aseptickému prostředí. Doktoři se mimo jiné sice museli převléknout do světle modrých sálových kalhot a halen, ale směli v nich pak jít na oběd a vrátit se zpět. Stejně tak změna obuvi na sálech nebyla povinná a vše řešili formou plastových návleků na boty.

V nemocnici Sao Joao se operovalo vše od běžných zlomenin horních a dolních končetin po úrazy páteře.

Kupa legrace i se studentským rozpočtem

V rámci „Local Social“ programu jsem měl možnost spolu s ostatními studenty téměř každý den objevovat různá místa v Portu a okolí. Ochutnali jsme tradiční portské jídlo, veškeré portské víno a o poznání horší portugalské pivo, na které se ale dá zvyknout, tak jako na autobusy, které nejezdí. Porto je také známé možností surfovat na mnoha místních plážích, kam jsme pravidelně chodili. Ačkoliv počet úspěšně sjetých vln byl velice skromný, byl to jeden z nejlepších zážitků v Portu hned vedle jídla a vína. Kombinace ryb a portského byla k nezaplacení. Při výčtu skvělých zážitků nesmím zapomenout ani na bujarý noční život v Portu. Město v noci žije, a i se studentským rozpočtem se dá zažít kupa legrace. Mimo Porto jsme navštívili také vnitrozemní vinařskou oblast Pinhão, poutní město Braga, portugalské benátky Aveiro, město kasín Figueira da Foz, místo konání mistrovství světa v surfování Nazaré, královskou oblast Sintra, nejzápadnější kontinentální bod Evropy Cabo da Roca a hlavní město Lisabon. Za návštěvu rozhodně stojí nádherná přírodní oblast nejzápadnějšího bodu a krásné pláže Costa Nova. Výhodou Portugalska je též přímé a levné spojení na Madeiru a Azory. Adrenalinovým zážitkem bylo v Portugalsku také řízení. Jízdu autem komplikoval portugalský smysl pro pořádek, například při jízdě vpravo se zásadně dával blinkr vlevo. Přesto jsme se stihli místním pravidlům přizpůsobit.

Ideální první stáž

Na pohodový život v Portu si člověk velmi rychle zvykne. Rozhodně bych tuto stáž přes IFMSA doporučil všem! Zejména studentům, kteří hledají po náročném zkuškovém vytou-

žený odpočinek. Nutno totiž dodat, že se stáž v Portu občas více podobala dovolené než práci. Na mnoha odděleních totiž studentům velké množství kompetencí nesvěřili. Porto je ale na druhou stranu ideální místo pro první stáž pro studenty, kteří ještě nikam nevyjeli, a pro všechny, kteří rádi cestují po jižní Evropě. Vedle nádherných míst po celém Portugalsku najdete také spoustu skvělých zahraničních studentů, kteří si stáž přijeli užít stejně jako vy. Z mnoha studentů, které potkáte, se pak stanou dobří známí. Na závěr bych tedy ještě jednou rád poděkoval všem, kteří se mnou sdíleli měsíc života v zahraničí, Obrigado Porto!

Marek Klembara, student VL

P.S.: Neváhejte se na mě obrátit s dotazy k Portu, rád pomůžu nebo třeba doporučím ty nejlepší portské bary.

„Cenné medicínské zkušenosti jsem sbíral na ortopedicko-traumatologickém oddělení nemocnice Sao Joao.“
Foto: archiv Marka Klembara

Foto: Jiri Šebek

„Czechs are very welcoming“

In the last issue, we presented two of our first-year students. In this issue, we asked two more of our freshers why they decided to study at the First Faculty of Medicine and what they liked about our Czech culture. It is always fascinating to hear why our students chose to join our faculty. We come across a plethora of unique stories. The First Faculty welcomes all their dreams and works towards making them into a memorable reality.

Unsurprisingly, more and more international students and expats have been coming to Prague. Recently, Prague was ranked as the third safest city in the world (according to a report published by William Russell). Our capital is also one of the most popular Erasmus destinations for exchange students, rich in heritage and history. It has been home to some of the best universities worldwide, with top scholars and artists flocking here to study.

**Krsti Weatherby – USA,
Medical Student**

1. Why have you decided to join the First Faculty of Medicine?

I discovered that Charles University was an option for me when I was preparing to start applying to medical school in the US, and it changed all of my plans. I could not pass up the opportunity to study at one of the oldest universities in the world with such a rich history of medicine.

2. What are you most excited about during your studies?

I enjoy speaking with my professors about their experiences in medicine when I get the opportunity, and I am always excited to hear more stories and learn from them. I am most excited about

getting clinical experience in the hospital and speaking with patients.

3. How are you adjusting to life in Prague?

There is certainly a lot of culture shock coming from Texas, and the language barrier can be difficult sometimes. But, I have interacted with so many kind strangers who have helped me, despite my awful attempts at Czech (I'm working on getting better, though!). This city is beautiful, and I love having access to public transportation to get around.

Illy Singer – Israel, Medical Student

1. Why have you decided to join the First Faculty of Medicine?

I was studying in a preparatory course that enabled us to enlist to multiple universities, and the First Faculty of Medicine at Charles University seemed like the perfect match for my preferences. Top-tier faculty in a big city in central Europe couldn't get better than this.

2. What are you most excited about during your studies?

I started studying medicine because it interests me, not necessarily because I want to be a doctor; therefore, I am most excited about studying everything related to medicine in the upcoming years.

3. What surprised you about the Czech culture?

The thing that surprised the most about the Czech culture is that it's very welcoming – people greet complete strangers with “good morning”, which completely shuts down the stereotype of Czechs being cold. Even if it's manners, it's still nice to hear.

han

Foto: Olga Bražínová

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy ve spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy
vás srdečně zvou na 34. koncert z cyklu Fakulta v srdci Karlova.

Joseph Haydn

Stvoření

Ve středu 17. května 2023 v 19.30

Benediktinské opatství Panny Marie
a sv. Jeronýma v Emauzích
Vyšehradská 49, Praha 2

Collegium paedagogicum PedF UK
a Piccolo coro & Piccola orchestra
Dirigent: Marek Valášek

34. koncert z cyklu Fakulta v srdci Karlova se koná pod záštitou
děkana 1. lékařské fakulty prof. Martina Vokurky.

1. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

PEDAGOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Stomatologická klinika si připomněla svoji stoletou historií

Na podzim loňského roku při příležitosti svého stoletého výročí a také k připomenutí obětí heydrichiády uspořádala Stomatologická klinika 1. LF UK a VFN vzpomínkovou akci v Památníku útlaku a odboje v Panenských Břežanech. Proběhla přesně na den 80. výročí popravky Jana a Jiřího Jesenských a jejich manželek v koncentračním táboře v Mauthausenu za pomoci výsadbářů po operaci Anthropoid. Pro všechny zúčastněné, včetně děkana 1. LF UK prof. Martina Vokurky a přednosty kliniky prof. Reného Foltána, to byla příležitost připomenout si zejména význačné postavy z historie kliniky.

Počátky vědeckého rozvoje zubního lékařství u nás najdeme v roce 1828, kdy prof. František Nessel zahájil přednášky z tohoto oboru na pražské univerzitě. Přednášky a praktická cvičení se konaly v areálu všeobecné nemocnice na tehdejším Dobyčím trhu, dnes Karlově náměstí. V jeho stopách pokračoval Nesselův syn Eduard, který byl prvním, kdo přednášel zubní lékařství v českém jazyce před rozdělením pražské univerzity na českou a německou v roce 1882. Přednášky se konaly v prostorách české polikliniky ve Vodičkové ulici, v domě „U Hopfenštoků“. Zubní ambulatorium mělo k dispozici několik místností, kde ordinovali a vyučovali prof. Eduard Nessel a doc. Mořic Baštýř od roku 1892.

Pohled na zubní ambulatorium „Na Křižovatce“ okolo roku 1910. Foto: Josef Hřebejk

Do domu zvaném „Na křižovatce“ se ambulatorium přestěhovalo v roce 1906 a pro péči o výuku sloužilo přízemí a první patro, později i druhé. Ambulatorium mělo čekárnu, místo pro zápis pacientů a kartotéku, síň pro sbírky, léčebné pomůcky, nástroje a přístroje a malou posluchárnu pro 30 osob. Pacienti byli ošetřováni v pěti ordináčích místnostech. První sloužila jako operační sál, který byl vybaven třemi křesly. V dalších třech

místnostech, určených pro ošetřování zubního kazu, bylo celkem deset křesel. Poslední ordinace se dvěma křesly sloužila pro protetické ošetřování chrupu.

V roce 1922, kdy se ujal vedení ambulatoria prof. Jan Jesenský, vyhovělo Ministerstvo školství a národní osvěty žádosti lékařské fakulty a z ambulatoria se stala Zubní klinika, tedy ústav rovnocenný ostatním pracovištím fakulty.

Novátorským činem Jesenského bylo i vybudování lůžkového oddělení, čímž výrazně rozšířil poskytovanou péči, která byla dosud prováděna ambulantně. K této inovaci dal Jesenský podnět na základě svých zkušeností z první světové války, kdy vedl oddělení pro válečná zranění čelistí a obličejů, zřízené v Praze na Žižkově v Lupáčově ulici. Jan Jesenský inicioval také stavbu muzea při zubní klinice a umístil do něho své rozsáhlé sbírky nástrojů, přístrojů a exponátů týkajících se srovnávací anatomie zubů a čelistí. Po okupaci Československa byly kliniky všeobecné nemocnici zabírány pro lazarety německých raněných vojáků. Stěhování postihlo i zubní kliniku, jejíž oddělení byla postupně přemísťována do budovy Na Bojišti 3 a později do zrušené dívčí koleje Budeč ve Wenziglově ulici. Pracovníci kliniky Jan a Jiří, synovci profesora Jesenského, se zapojili do odbojové činnosti, spolupracovali na přípravě atentátu na Heydricha a podporovali ukryté parašutisty v kryptě kostela v Resslově ulici.

V květnu 1945 obsadil Jesenského nástupce prof. František Kostečka budovu v Kateřinské ulici, kde byl zřízen za války lazaret pro ošetřování příslušníků SS, a v těchto prostorách nalezla Stomatologická klinika i Stomatologické muzeum trvalé místo. V průběhu sta let svého trvání klinika prošla řadou změn, úprav a rekonstrukcí. Původní Zubní klinika se stala posléze Klinikou nemocí zubních, ústních a čelistních a konečně I. stomatologickou klinikou. Od 1. ledna 2001 sloučením I. a II. stomatologické kliniky existuje jako Stomatologická klinika 1. LF UK a VFN.

*Magdalena Česneková,
Stomatologická klinika 1. LF UK*

VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ

Historická medaile pro prof. Pavla Martáska

Prof. Pavel Martásek z Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu získal historickou medaili za zásluhy o rozvoj Univerzity Karlovy a významné celoživotní dílo v oboru biomedicíny a dlouholetou vědeckou a pedagogickou činnost na Univerzitě Karlově.

Historická medaile pro prof. Štěpána Svačinu

Prof. Štěpán Svačina z III. interní kliniky – kliniky endokrinologie a metabolismu r. LF UK a VFN obdržel historickou medaili za významné celoživotní dílo v oboru vnitřního lékařství a dlouholetou vědeckou a pedagogickou práci na Univerzitě Karlově.

Cena Milady Paulové pro prof. Evu Kubala Havrdovou

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Národním kontaktním centrem – gender a věda Sociologického ústavu AV ČR udělily Cenu Milady Paulové prof. Evě Kubala Havrdové z Neurologické kliniky r. LF UK a VFN za její přínos oboru neurověd.

Cena ministra zdravotnictví za zdravotnický výzkum a vývoj

Ministr zdravotnictví Vlastimil Válek ocenil vědecké osobnosti za mimořádné výsledky dosažené v projektech v oblasti zdravotnického aplikovaného výzkumu a vývoje. Prof. Vojtěcha Melenovského z II. interní kliniky – kliniky kardiologie a angiologie r. LF UK a VFN za projekt „Mechanismy dysfunkce pravé komory u chronického srdečního selhání“, prof. Jana Betku z Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku r. LF UK a FN Motol za projekt „Interakce buněk nádorového mikroprostředí jako nový nástroj predikce účinnosti terapie nádorů hlavy a krku“, prof. Libora Vítka z Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky r. LF UK a VFN za projekt „Studium degradačních produktů bilirubinu vznikajících při fototerapii novorozenecké žloutenky“ a doc. Karla Holadu z Ústavu imunologie a mikrobiologie r. LF UK a VFN za projekt „Nové možnosti intravitální diagnostiky prionových chorob z periferních tkání a mozkomíšního moku“.

ZLATÁ PROMOCE

I. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Pro absolventy z roku 1973

Zveme všechny absolventy 1. LF UK (dříve Fakulta všeobecného lékařství) z roku 1973 společně s jejich rodinami na Zlatou promoci.

Sobota 20. května 2023 od 10.00 do 16.00 ve Velké aule Karolína (Ovocný trh).

Prosíme o přihlášení do 24. března 2023 na e-mail olga.brazinova@lf1.cuni.cz

Transparentnost výzkumu zajišťuje jeho včasná registrace. Využijte ClinicalTrials.gov

Registrace klinických studií vznikla původně jako podnět od redaktorů lékařských, biomedicínských časopisů v USA. Jejich požadavkem bylo zajistit transparentnost klinických studií a zamezit zkreslování publikovaných výsledků. Vědecký výzkum by měl být transparentní, aby nebyl důvod zpochybňovat jeho závěry. Z toho důvodu se klinické studie registrují ideálně ještě před svým zahájením. Zároveň je to zdroj informací pro lékaře, výzkumníky a případně i pro pacienty.

Podle Světové zdravotnické organizace WHO je klinická studie jakákoliv výzkumná studie, která prospektivně přiřazuje lidské účastníky nebo skupiny lidí k jednomu nebo více intervencím souvisejícím se zdravím za účelem vyhodnocení účinků na zdravotní výsledky. Intervence zahrnují léky, buňky a jiné biologické produkty, chirurgické postupy, radiologické postupy a zařízení, behaviorální způsoby léčby, změny v procesu péče, preventivní péči atd. Registrů existuje celá řada, jejich seznam naleznete na stránkách WHO. *ClinicalTrials.gov* je jedním z registrů, který je běžně využíván. Je provozován U.S. National Library of Medicine a zahrnuje záznamy z 221 zemí světa. Karlova Univerzita je zde vedena pod zkratkou CharlesUCR.

Jak registrovat studii

Většina institucí má přiděleného administrátora, který má na starosti účty vedené pod jejich afiliací. Nově je kromě hlavní administrátorky Univerzity Karlovy určena administrátorka i na r. LF UK, dr. Ilona Trtíková z Ústavu vědeckých informací r. LF UK a VFN, která vám po zaslání informací přidělí účet na *ClinicalTrial.gov* a poté i případně schválí vytvořený záznam. Ten je následně v rámci systému postoupen k recenzí. Záznam obsahuje soubor povinných polí: cíle studie, specifikace náboru, design, zařazovací kritéria atd. Než je záznam publikován, prochází recenzním řízením, kdy je posuzována úplnost a správnost vložených dat. Pokud jsou zjištěny nedostatky, je nutné záznam opravit nebo doplnit. Po schválení je studii přiděleno identifikační číslo (NCT Number). Informace o studii by měl zadavatel udržovat aktuální a doplňovat data zahájení, respektive průběhu studie.

*Ilona Trtíková,
Ústav vědeckých informací*

Tokeny UK aneb Jak získat finanční prostředky na zaplacení publikačního poplatku

V roce 2023 v rámci národního konsorcia CzechELib vešly v platnost nové tzv. transformační smlouvy. Tyto smlouvy, kromě předplatného k plným textům časopisů, umožňují neomezené nebo výrazně zlevněné publikování v režimu „open access“ v letech 2023–2025. Univerzita Karlova disponuje určitým množstvím tokenů, které smí v daném roce u konkrétního vydavatele uplatnit. Systém přidělování tokenů vychází ze zahraniční praxe „first come, first served“ – tedy, kdo dříve o token zažádá, má větší šanci token uplatnit. Korespondenční autor se musí nejprve seznámit s podmínkami každého vydavatele – některý umožňuje publikování jen v otevřených časopisech, další v hybridních časopisech, jiný v otevřených i hybridních časopisech. Konkrétní výběr vydavatelů, u kterých lze využít 100% slevu, předkládá tabulka.

Kontakty a další informace

Univerzita Karlova ukončila členství v Institutional Open Access Program vydavatele MDPI k 30. listopadu 2022. Autoři

Vydavatel	Typy časopisů se 100% slevou	Počet tokenů
American Chemical Society	hybridní	28
Cambridge University Press	otevřené	neomezené
IOPscience	některé otevřené i hybridní	neomezené
Karger	otevřené i hybridní	neomezené
Oxford University Press	některé otevřené i hybridní	neomezené
Royal Society of Chemistry	otevřené i hybridní	neomezené
Springer Nature	některé hybridní	91
Taylor & Francis	hybridní	38*

* K 21. 2. 2023 bylo 6 tokenů u tohoto vydavatele vyčerpáno.

publikující na UK tedy již nemají nárok na slevu, kterou toto členství přinášelo.

Informace o dalších vydavatelích a průběžné informace o nových slevových nabídkách naleznete na webových stránkách Centra pro podporu open science UK: openseience.cuni.cz/OSCI-40.html#5. Centrum vyřizuje žádosti o přidělení tokenů na emailu openaccess@cuni.cz. V případě dalších dotazů kontaktujte vedoucí tohoto centra, Mgr. Valentýnu Drtinovou,

na e-mailu valentyna.drstinova@ruk.cuni.cz nebo na telefonním čísle 224 491 839.

David Horváth,
Ústav vědeckých informací I. LF UK a VFN

Open for you! An introduction series to Open Science II (2023)

Ve spolupráci s partnerskými univerzitami Aliance 4EU+ přináší Univerzita Karlova v průběhu roku 2023 další sérii seminářů seznamujících s tématy dotýkajících se open science. Otevřená věda postupně proniká do vědecké praxe a je čím dál významnější i pro poskytovatele financí. Byť v ČR nehraje open science pořád tak důležitou roli a hlavním motorem změn pro naše prostředí zůstávají požadavky evropských projektů, právě i jejich prostřednictvím se postupně proměňuje vědecké prostředí v celé Evropě i na světové úrovni. Spolupráce v rámci Aliance 4EU+ přináší příležitost nejen představit základní stavební prvky open science, ale zároveň do určité míry porovnat stav v jednotlivých zemích a na konkrétních univerzitách. Zároveň jde o problematiku, o níž by měli mít povědomí všichni začínající vědci.

Věnovat se budeme několika oblastem:

- open science a integrita výzkumu,
- open access a odpovědné publikování,
- správa vědeckých dat,
- ... a dalších témata související s otevřeností vědy.

Semináře jsou primárně určeny doktorandům, nicméně otevřeně jsou komukoliv (včetně zájemců mimo instituce z 4EU+) se zájmem o otevírání a reproducibilitu vědy. Semináře probíhají v online formě, v angličtině. Více informací na: 4euplus.eu/4EU-273.html.

JEDNIČKA V SÍTÍCH

 Kampaň na den otevřených dveří vidělo 221,5 tisíc lidí. Nejvíce z nich pak na facebooku (189 tisíc).

 Zkouškové období máme za sebou a byl to právě příspěvek s touto tématikou, který obdržel nejvíce lajků (857).

PREVENCE SRDEČNÍCH PORUCH
– Česká televize, Studio ČT24
6. 12. 2022

KRITICKÝ NEDOSTATEK
NĚKTERÝCH LÉKŮ
– TV Nova, Televizní noviny
13. 12. 2022

DĚTSKÁ LŮŽKA JIP JSOU NA
HRANICI KAPAČITY
– Česká televize, Události
v regionech
16. 12. 2022

ČEŠTÍ VĚDCI TESTUJÍ NOVÝ LÉK
NA COVID-19
– Česká televize, Studio 6
9. 1. 2023

DIABETES BYL PŘED OBJEVEM
INZULÍNU ROZSUDKEM SMRTI
– Český rozhlas Plus,
Studio Leonardo
14. 1. 2023

KAREL IV. BYL ORTOPEDICKÉ
MUZEUM
– Český rozhlas Radiožurnál,
Host Radiožurnálu
22. 1. 2023

MÁM TO V GENECH!
– Český rozhlas Dvojka,
Káva o čtvrté
23. 1. 2023

ZLOMENINA LOPATKY
– Český rozhlas Dvojka,
Moci bez nemoci
29. 1. 2023

LÉKAŘI: POKUD O VÁNOCÍCH
ZHŘEŠÍTE, HÝBEJTE SE
– Deník
6. 12. 2022

VYŠETŘENÍ, KTERÉ
ZACHRAŇUJE ŽIVOTY
– Týden – speciál
28. 12. 2022

UŽÍVÁNÍ TRÁVY NENÍ
„NORMÁLNÍ“
– Reflex
12. 1. 2023

PÁR KIL NAVÍC NENÍ TRAGÉDIE
– Kondice
24. 1. 2023

CO JE TO METABOLICKÉ ZDRAVÍ
– Kondice
4. 12. 2022

LÉKAŘI DNES UMÍ UDRŽET TĚHOTENSTVÍ
I NĚKOLIK TÝDNŮ PO ODTOKU
PLODOVÉ VODY
– Novinky
27. 12. 2022

ZÁKAZ PRODEJE NIKOTINOVÝCH SÁČKŮ
DĚTEM SCHVÁLILI POSLANCI
– Seznam zprávy
12. 1. 2023

ŽÁDNÉ PIVO ANI VÍNO, ZAČÍNÁ
„SUCHEJ ÚNOR“
– Moje zdraví
1. 2. 2023

Křeslo pro Fausta 2.0

Jednička ||| ON AIR

Všechny díly podcastu 1. LF UK si můžete pustit na Spotify.

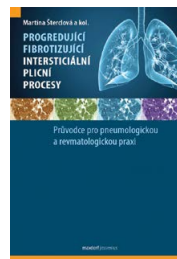
Křeslo pro Fausta 2020–2022

Trochu netradiční vydání sborníku Křeslo pro Fausta vychází po dlouhé covidové pauze a shrnuje rozhovory z let 2020 až 2022. Pozvání do křesla přijali a na otázky Marie Retkové poutavě odpovídali herečka a bývalá diplomatka Mgr. Magda Vášáryová, doc. Yvona Angerová, doc. Jan Bláha, prof. Jiří Chomiak, dr. Antonín

Šípek jr., prof. Petra Lišková, doc. Kateřina Rusinová a prof. Eva Zažímalová.

Autorka: Marie Retková

Nakladatelství: Galén

Progredující fibrotizující intersticiální plicní procesy

Progredující fibrotizující intersticiální plicní procesy jsou závažná onemocnění dýchacího systému, vyznačující se postupným a nevratným poklesem funkce plic. Prognóza nemocných se v posledních 10 letech podstatně změnila, zejména s příchodem prvních účinných léků zasahujících cíleně

patogenezi onemocnění. Současný zájem je logicky provázen také zpřesněnou diagnostikou a klasifikací.

Publikace je průvodcem managementu progredujících fibrotizujících intersticiálních plicních procesů. Kniha je určena především pneumologům, revmatologům a radiologům, užitečná bude rovněž pro specialisty ve vnitřním lékařství.

Autoři: Martina Šterclová a kol.

Nakladatelství: Maxdorf

Laboratorní vyšetření v klinické praxi

Monografie kolektivu autorů různých odborností medicíny poskytuje přehled nejčastěji indikovaných laboratorních markerů, jejich patofyziologické konsekvence a klinickou interpretaci – návod, jak rozumět laboratorním výsledkům. Autoři vycházejí ze své dlouholeté reálné laboratorní i klinické praxe.

Obecná část je členěna na krátký popis

preanalytické fáze, tedy faktorů, které mohou ovlivnit kvalitu výsledků před vlastním měřením. V následném hlavním oddílu jsou zpracovány jednotlivé soubory laboratorních vyšetření hematologických, biochemických, sérologických, imunologických a mikrobiologických. Ve speciální části jsou zmíněné markery interpretovány v rámci komplexních kazuistik. Publikace je doplněna souborem méně často indikovaných (specializovaných) vyšetření s odkazem, kde a za jakých podmínek jsou tato vyšetření dostupná, přehledem referenčních mezí a ceny (bodové hodnoty) vybraných běžně indikovaných vyšetření. Publikace je určena pro širokou, především klinickou lékařskou obec. Je přínosem pro pregraduální i postgraduální studium i mediky.

Autoři: Helena Laboda Brodská, Pavel Kohout a kol.

Akutní stavy ve vnitřním lékařství, 2. vydání

Průručka praktické medicíny určená především mladým lékařům, napsaná kolektivem internistů se zkušenostmi jak z fakultních pracovišť, tak i z menších nemocnic a z terénní praxe. Cílem publikace je poskytnout rychlou odpověď na nejčastější akutní klinické problémy, nejen v oblasti vnitřního lékařství, ale i v souvisejících oborech, jako je například neurologie nebo psychiatrie. Kniha tak vychází vstříc rovněž

aktuálními potřebami internistů na příjmových ambulancích, kde je třeba řadu akutních stavů skutečně řešit. Publikace obsahuje konkrétní návody, jak postupovat v jednotlivých akutních stavech.

Autoři: Jan Vachek, Vít Motáň, Oskar Zakijyanov, Jiří Motáň,

Hana Ciferská, Zdeněk Hess, Vladimír Tesař a kol.

Nakladatelství: Maxdorf

Blahopřejeme k lednovým a únorovým výročím:

doc. MUDr. Jiřímu Královi CSc.,
z III. interní kliniky – kliniky endokrinologie a metabolismu
i. LF UK a VFN

doc. MUDr. Janu Bláhovi, Ph.D.,
přednostovi Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní
medicíny i. LF UK a VFN

doc. MUDr. Janu Jiskrovi, Ph.D.,
z III. interní kliniky – kliniky endokrinologie a metabolismu
i. LF UK a VFN

doc. MUDr. Ivanu Matouši-Malbohanovi, CSc.,
z Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky i. LF UK
a VFN

prof. MUDr. Janu Klozarovi, CSc.,
z Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku i. LF UK
a FN Motol

doc. PaedDr. Karlu Neubauerovi, Ph.D.,
přednostovi Foniatrické kliniky i. LF UK a VFN

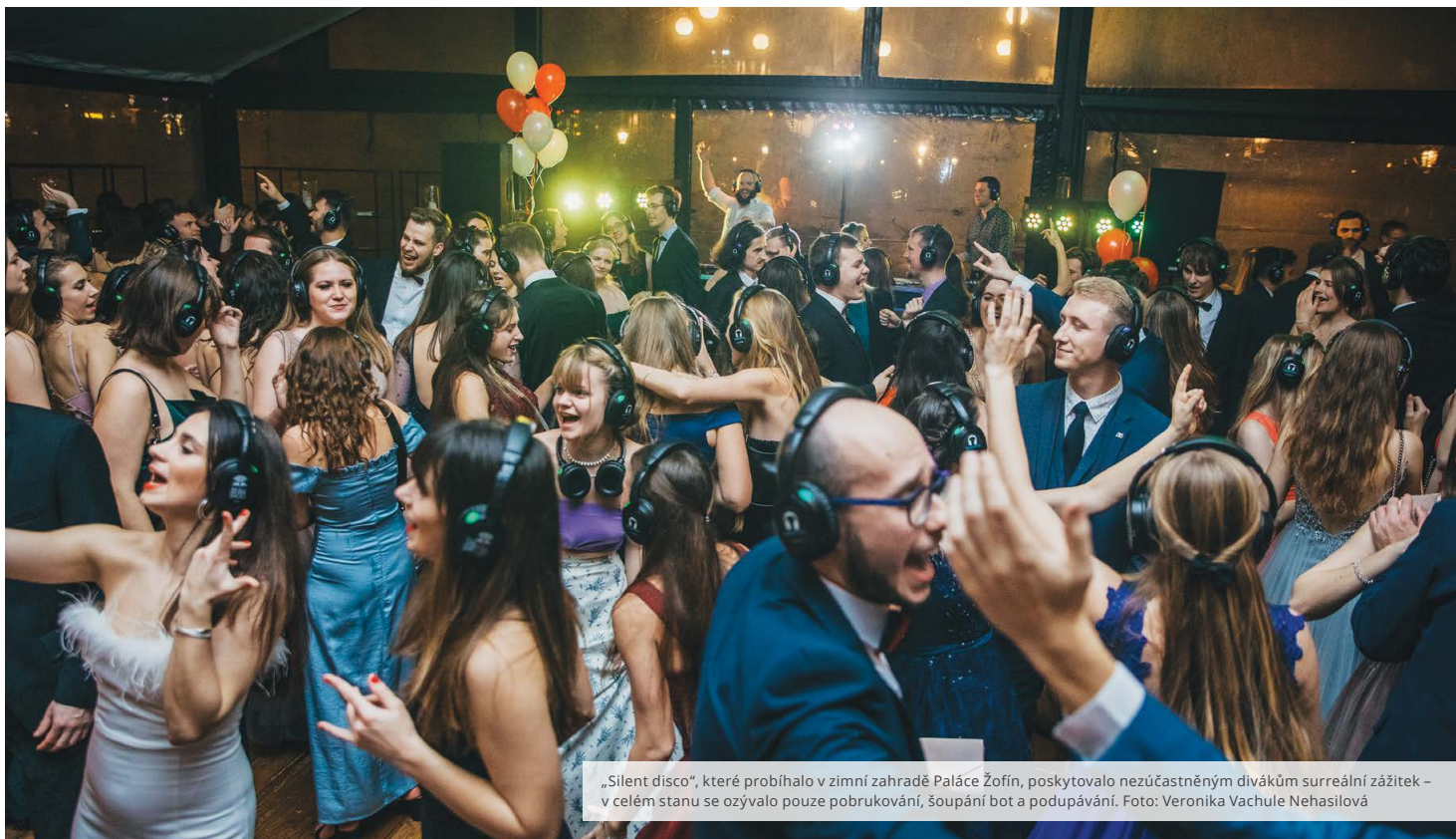
Počet návštěvníků dne otevřeného dne mohl leckoho zaskočit, ale vše se nakonec podařilo „ukočírovat“ a ohlasy studentů byly v drtivě většině pozitivní. Dvakrát dva turnusy se z malé a velké posluchárny Anatomického ústavu po úvodních přednáškách vydaly na pracoviště na Karlově i na Albertově. Foto: Veronika Vachule Nehasilová

Mikuláš Miček se svými kolegy návštěvníkům dne otevřených dveří ukázal, jak u nás probíhá simulační výuka. Foto: Veronika Vachule Nehasilová

Ples mediků v Paláci Žofín tradičně zahájil průvod předních představitelů fakulty. V čele kráčeli pan děkan Martin Vokurka s manželkou a předsedkyně Spolku mediků českých Alisa Shvets s partnerem. Foto: Veronika Vachule Nehasilová

„Silent disco“, které probíhalo v zimní zahradě Paláce Žofín, poskytovalo nezúčastněným divákům surreální zážitek – v celém stanu se ozývalo pouze pobrukování, šoupaní bot a podupávání. Foto: Veronika Vachule Nehasilová

Zástupce 1. LF UK na veletrhu vysokých škol Gaudeamus Praha mile překvapil enormní zájem o nelékařské studijní obory na naší fakultě. Foto: Olga Bražínová

Únorové Křeslo pro Fausta se opět vyznačovalo přátelskou atmosférou. Velkou zásluhu na tom měla jako vždy moderátorka Marie Retková, na fotografii s hostem pořadu přednostkou Pneumologické kliniky 1. LF UK a FTN a předsedkyní Akademického senátu 1. LF UK Martinou Kozíar Vašákovou a Kristýnou Pirklovou z fakultního oddělení komunikace a marketingu. Foto: Veronika Vachule Nehasilová

www.lf1.cuni.cz